

Inspectieraad

WERKPROGRAMMA

INSPECTIERAAD

2008

“Meer effect, minder last”

WERKPROGRAMMA

INSPECTIERAAD

2008

“Meer effect, minder last”

Den Haag, december
2007.

INHOUDSOPGAVE

Samenvattend voorwoord.....	4
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	8
Hoofdstuk 2 Ontwikkelingen in het toezicht.....	10
2a. Meer effect, minder last	
2b. Meer vertrouwen, minder last	
2c. Interbestuurlijk toezicht	
2d. Taakstellingen	
Hoofdstuk 3 Samenwerkende rijksinspecties.....	13
3a. Geïntensiveerde samenwerking	
3b. Domeingerichte aanpak	
3c. Samenwerking binnen het programma Eenduidig Toezicht	
Hoofdstuk 4 Ondersteunende, thematische activiteiten.....	23
4a. ICT	
4b. Communicatie	
4c. Juridische belemmeringen	
4d. Opleidingen	
4e. Cultuur	
4f. Benchmark	
Bijlagen.....	30
Instellingsbesluit Inspectieraad	Bijlage 1:
Bijlage 2: Samenstelling Inspectieraad en Dagelijks Bestuur	
Bijlage 3: Activiteitenplanning per domein	

Samenvattend voorwoord

De effectiviteit van het toezicht moet verder omhoog, de lastendruk omlaag. Dat is wat het Kabinet wil bereiken; de samenwerkende rijksinspecties voeren dat uit. De modernisering van toezicht kenmerkt zich door vertrouwen in wat bedrijven en instellingen zelf doen, stevig optreden waar nodig, een betere dienstverlening, een intensieve samenwerking tussen inspecties binnen en buiten de rijksoverheid en een goede interactie tussen inspectietoezicht en beleid. Met het programma Vernieuwing Toezicht wil het Kabinet deze doelstellingen realiseren.

Kaderstellende Visie op Toezicht

Dat toezicht nuttig én noodzakelijk is, staat buiten kijf. Door toezicht worden risico's beperkt, een betere naleving van regels bevorderd, kwetsbare belangen beschermd en eerlijke verhoudingen gewaarborgd. In de praktijk blijkt echter dat toezicht niet altijd voldoende effectief is en regelmatig onnodig belastend voor degenen die worden gecontroleerd.

Zes principes van goed toezicht

- *Onafhankelijk toezicht. Een toezichthouder moet (binnen de grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid) onafhankelijk oordelen en optreden.*
- *Professioneel toezicht. Professionaliteit speelt op drie niveaus: de individuele inspecteur of controleur, de rijksinspectie en de beroepsgroep.*
- *Transparant toezicht. Een toezichthouder legt uit waarom hij toezicht houdt en geeft inzicht in zijn keuzes en maatregelen.*
- *Selectief toezicht. Het belangrijkste nieuwe principe. Het gaat om de goede maatvoering voor iedere situatie. Daarbij geldt dat gerechtvaardigd gebleken vertrouwen tot minder toezicht leidt. En omgekeerd leidt geschonden vertrouwen juist tot meer toezicht.*
- *Slagvaardig toezicht. De toezichthouders stimuleren burgers, bedrijven en instellingen om zelf het gewenste resultaat te bereiken. Het uitgangspunt is: zacht waar het kan, hard waar het moet.*
- *Samenwerkend toezicht. Toezichthouders werken intensief samen. Dit leidt tot meer effectiviteit en efficiëntie.*

Modernisering van het toezicht

De rijksinspecties zijn al langere tijd bezig met de modernisering van het toezicht. Hierbij staat de ontwikkeling centraal richting een overheid die luistert, belangen afweegt, heldere kaders stelt en ruimte laat aan de samenleving. Dit vereist een andere werkwijze: van buiten naar binnen werken, meer accent leggen op uitvoering en vooral de verkokering doorbreken. Trajecten om te komen tot meer samenwerking en effectiever toezicht zijn in gang gezet. Goede voorbeelden zijn de samenwerking bij het toezicht op de delfstofwinning en het integraal toezicht jeugdzaken. Ook wordt nadrukkelijk het contact gezocht met het bedrijfsleven en met andere toezichthouders zoals de gemeenten, provincies en waterschappen.

Vertrouwen uitgangspunt

Het uitgangspunt bij de modernisering is vertrouwen. In lijn met het kabinetsbeleid krijgt de ondertoezichtgestelde veel ruimte om zijn eigen verantwoordelijkheid waar te maken. Het toezicht levert zo een belangrijke bijdrage aan een overheid die vertrouwen schenkt en door haar handelen vertrouwen verdient.

In het verlengde hiervan schuift het toezicht steeds meer op richting systeemtoezicht. De rijksinspecties kijken daarbij hoe bedrijven en instellingen hun kwaliteitsborging en interne

controlesystemen hebben georganiseerd. Bedrijven en instellingen waar deze systemen goed werken, worden minder intensief gecontroleerd.

Hoofddrol voor risicoanalyse

De risicoanalyse speelt een hoofddrol bij het vergroten van het effect van toezicht. Op basis van de uitkomsten van de analyse kan een toezichthouder zich richten op die activiteiten en objecten, waar de maatschappelijke risico's het grootst zijn (riskbased). De aanpak: zacht waar het kan, hard waar het moet. Anders gezegd, 'goede' bedrijven en instellingen krijgen veel minder te maken met toezicht dan 'slechte'.

Compliance assistance

De rijksinspecties zijn de weg ingeslagen naar compliance assistance. De controle op het naleven van regels is daarbij nadrukkelijk een hulpmiddel om slechte situaties te verbeteren. Immers, het gros van de bedrijven en instellingen is van goede wil, maar vindt het soms lastig om de vele regels adequaat toe te passen. De bedoeling is dat de inspecteur een 'toezichtsgenieten' ook helpt om aan de regels te voldoen. En bij het uitdelen van sancties is proportionaliteit het sleutelwoord. De rijksinspecties willen zoveel mogelijk het nalevingsgedrag bevorderen met voorlichting en met relatief zachte maatregelen als waarschuwingen. Het treffen van maatregelen is op deze manier een onderdeel van een strategie gericht op een verbeterde naleving. Daarbij is er een scala aan instrumenten om van zacht naar hard toe te passen.

Programma Vernieuwing Toezicht

De modernisering van het toezicht kreeg in september 2006 een forse impuls door de instelling van het programma Eenduidig Toezicht (ET) met doelstellingen als: 25% minder toezichtlasten in een aantal domeinen, maximaal 2 inspecties per jaar voor ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf en de inrichting van frontoffices per domein van toezicht. De Inspectieraad (begin 2007 ingesteld als opvolger van het meer vrijblijvende IG-beraad) werd verantwoordelijk voor de uitvoering van dit programma. Over de voortgang en de resultaten is de Tweede Kamer halfjaarlijks gerapporteerd.

Het huidige Kabinet acht beter merkbare verbeteringen in het toezicht noodzakelijk en zet in op een bredere, tweede generatie aanpak onder het motto 'meer effect, minder last'. Het programma Vernieuwing Toezicht voorziet enerzijds in voortzetting en intensivering van hetgeen met het programma Eenduidig Toezicht reeds in gang werd gezet. Het accent ligt daarbij ten eerste op kwaliteitsontwikkeling en modernisering van het toezicht en ten tweede op taakoverdracht en expertisebundeling. Dit alles speelt zich overwegend af binnen het domein van de rijksinspecties. Het programma Vernieuwing Toezicht maakt anderzijds een meer fundamentele vernieuwing mogelijk door het vizier tevens te richten op de wet- en regelgeving die aan toezicht ten grondslag ligt, de verbinding met beleid en de maatschappelijke opvattingen over de rol van het inspectietoezicht.

Het programma Vernieuwing Toezicht is onderdeel van het Vernieuwing Rijksdienst en staat mede daardoor in nauwe verbinding met programma's die zich richten op vermindering van de regeldruk voor bedrijven, burgers en overheden. Met name zal samenwerking worden gezocht met de interbestuurlijke taskforce Regeldruk Gemeenten o.l.v. Jacques Wallage, omdat juist hierin belangrijke potentiële kansen liggen.

Minder, beter, duidelijker

Het motto van ET is: minder, beter, duidelijker. Het programma staat voor effectief en efficiënt toezicht met zo weinig mogelijk hinder voor bedrijven en instellingen. De nieuwe aanpak is objectgericht: het bedrijf of de persoon (bijvoorbeeld de jongere) staat centraal, in plaats van de interne organisatie van het Rijk. Toezicht wordt zo ingericht dat voor

vergelijkbare bedrijven of instellingen hetzelfde toezichtarrangement geldt. Dit wordt bereikt door middel van een domeingerichte aanpak die voor alle partijen werkbaar blijft.

Frontoffice per domein

Het toezicht wordt waar mogelijk georganiseerd per domein. Het object van toezicht staat centraal. Een domein is een branche (bijvoorbeeld land- en tuinbouw), keten (jeugdzorg), locatie (Schiphol) of object (ziekenhuizen), waar veel toezichtlast voorkomt. Hierbij bundelen de betrokken rijksinspecties hun krachten in een frontoffice met een online inspectieloket. Het frontoffice is een coördinatie- en sturingsmechanisme: het gaat om gecoördineerde afspraken en activiteiten tussen toezichthouders op basis van een geïntegreerd toezichtprogramma. Bedrijven of instellingen in een domein krijgen hiermee één aanspreekpunt voor het rijkstoezicht.

De inrichting van een frontoffice doorloopt in hoofdlijnen drie stappen:

- Harmoniseren van de informatiestroom vanuit de bedrijven of instellingen aan de inspecties.
- Maken van een goede, gezamenlijke risicoanalyse op basis van de ervaringen van de ondertoezichtgestelden;
- Opstellen van een geïntegreerd inspectieprogramma. De rijksinspecties stemmen dan hun prioriteiten en activiteiten volledig op elkaar af. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden voor gezamenlijke inspecties en taakoverdracht. Organisatieveranderingen zullen, daarbij passend, worden doorgevoerd. Met één geïntegreerd inspectieprogramma is de grootste winst te behalen.

Vermindering van toezichtlast

De toezichtlast voor bedrijven en instellingen moet tot en met 2011 met gemiddeld 25 procent afnemen. Dit wordt gemeten waarbij de aandacht zich richt op zowel de administratieve lasten (tijd, vertaald in kosten) als de ervaren toezichtlast. Dat laatste heeft vooral te maken met hoe een toezichthouder zich opstelt en te werk gaat. Bijvoorbeeld: behandelt een inspecteur een ondernemer die nog niet alles op orde heeft maar wel zijn best doet, op een correcte en soepele manier? En: is een inspecteur deskundig?

In de eerste helft van 2007 zijn in een aantal domeinen metingen van de toezichtlast gehouden. Hieruit blijkt dat de administratieve lastendruk van rijkstoezicht zeer kan variëren per domein. Twee extremen: in de vleesketen wordt 99 procent van de lastendruk door het Rijk veroorzaakt, in de kinderopvangsector slechts 3 procent. Dat maakt natuurlijk een wezenlijk verschil bij het inrichten van een frontoffice.

Maximaal twee inspecties bij het MKB per jaar

Voor het midden- en kleinbedrijf geldt als aanvullend uitgangspunt bij het reduceren van toezichtlast: de rijksinspecties voeren maximaal twee keer per jaar een inspectie bij een onderneming uit. Hiervan kan slechts om zwaarwegende redenen worden afgeweken, bijvoorbeeld in verband met internationale regelgeving of een incident. Deze regel is als eerste doorgevoerd voor de reguliere en geplande inspecties in de horeca en de land- en tuinbouw. In sommige domeinen vindt ook taakoverdracht plaats. Zo controleert de VWA namens de Arbeidsinspectie de arbeidsomstandigheden en arbeidstijden in de horeca.

Cultuuromslag

De manier waarop inspecties worden uitgevoerd, verandert. Belangrijke elementen van de andere werkwijze: deskundigheid, empathie, vertrouwen dat gerechtvaardigd is, helderheid over wat bedrijven en instellingen kunnen verwachten en een selectieve benadering. Verder is een verschuiving gaande van individueel inspecteren naar systeemtoezicht. Deze ontwikkelingen vragen van inspecteurs en controleurs dat ze rekening houden met de

specifieke bedrijfssituatie, een ondertoezichtgestelde tegemoet treden met een open houding en meedenken met oplossingen. Zoiets vereist een cultuuromslag. Die is niet van de ene op de andere dag te realiseren. De rijksinspecties zitten op het ogenblik middenin het veranderingsproces richting het 'nieuwe inspecteren'. Zij hanteren een profiel inspecteur 'nieuwe stijl', waarbij de nadruk ligt op houding en vaardigheden. In gezamenlijkheid worden hiervoor grootschalige trainings- en scholingsprogramma's opgezet.

Samenwerking met andere toezichthouders van groot belang

Heel belangrijk is de samenwerking met andere toezichthouders zoals gemeenten, provincies en politie. Uit de metingen van de toezichtlast blijkt dat lastenreductie in de domeinen vaak alleen goed mogelijk is door samenwerking tussen alle betrokken overheden. Er worden - en zeker niet alleen bij de frontoffices - allerlei initiatieven genomen om deze samenwerking te stimuleren. Hierbij staat de gelijkwaardigheid van Rijk en andere toezichthouders voorop. Dit samenwerkingsproces wordt gestimuleerd, vooral in nauw overleg met de interbestuurlijke taskforce Regeldruk Gemeenten.

Relatie met vernieuwing van rijksdienst

Het programma Vernieuwing Toezicht past binnen het bredere kader van de vernieuwing van de rijksdienst. Het is daarbij de bedoeling om meer samenhang tot stand te brengen tussen het genoemde programma en andere programma's voor lastenvermindering: Programma's Regeldruk Bedrijven, Regeldruk Burgers en Integraal Wetgevingsbeleid.

Het kabinet beoogt een vermindering van de omvang van de rijksinspecties en het toezicht van het Rijk met 20 procent. De Inspectieraad ziet de mogelijkheden voor besparing op drie niveaus van samenwerking:

- bij de inspecties zelf door meer met elkaar samen te werken, bijvoorbeeld door het gezamenlijke, meer verplichtende gebruik van ICT-voorzieningen;
- op de domeinen waarbij de rijksinspectiediensten hun samenwerking optimaliseren;
- door bilaterale samenwerkingsvormen tussen rijksinspecties.

Volgens de Inspectieraad is bij het realiseren van efficiencywinst en daarmee van de besparingen een belangrijke rol weggelegd voor het programma e-Inspecties. Hierbij worden algemeen bruikbare ICT-voorzieningen ontwikkeld.

En verder

Het voorliggende werkprogramma is ambitieus. En werkendeweg zullen ook aanvullende mogelijkheden voor wellicht nog verdergaande vormen van samenwerking, centraal én decentraal, zichtbaar worden. De Inspectieraad zal deze dan als wijziging op het werkprogramma, ook tijdens de looptijd ervan, presenteren. In het Jaarverslag 2007 zal over de bereikte resultaten concreet (door middel van 'facts & figures') verantwoording worden afgelegd.

Ir. Johan F. de Leeuw
voorzitter Inspectieraad

Meer weten?

Kijk dan op www.inspectieloket.nl. Op deze site zijn de belangrijkste publicaties te vinden, waaronder het Werkprogramma 2007-2008 van de Inspectieraad. De website bevat ook de links naar de verschillende sites van de inspectieloketten.

1. Inleiding

Het voorliggende document is het werkprogramma 2008 van de Inspectieraad. De instelling van de Inspectieraad begin 2007 betekent een formalisering van de al langer bestaande samenwerking tussen de hoofden van de rijksinspecties (het IG-Beraad) in de vorm van een interdepartementale commissie. De betrokken inspecties willen de Inspectieraad benutten om tot tastbare resultaten te komen op het gebied van effectiever, moderner toezicht, verbeterde samenwerking tussen rijksinspecties (en waar mogelijk: met andere toezichthouders) en vermindering van toezichtlasten.

Behalve voor de onderlinge bevordering van goed toezicht gebaseerd op de daartoe geformuleerde principes, is de raad sinds zijn instelling ook aanspreekpunt voor de uitvoering van kabinetsbesluiten over het rijkstoezicht. De achtereenvolgende kabinetsstandpunten met betrekking tot de “Kaderstellende visie op Toezicht 2005”, het programma “Eenduidig toezicht” en “Interbestuurlijk toezicht” zijn in hoge mate richtinggevend voor de activiteiten van de Inspectieraad. Deze zullen bijdragen aan de doelstellingen zoals geformuleerd in de pijlers van het coalitieakkoord “Samen werken, samen leven”. De Inspectieraad biedt het platform om via een thematische aanpak de verschillende elementen van goed toezicht te ontwikkelen, de samenwerking binnen domeinen en thema's gestalte te geven en andere vormen van samenwerking en afstemming te bevorderen.

De Inspectieraad wordt gevormd door de inspecteurs-generaal en directeurs van veertien rijksinspectiediensten (zie bijlage 1: Instellingsbesluit Inspectieraad en bijlage 2: samenstelling Inspectieraad).

Met het werkplan 2006-2007 gaven de gezamenlijke rijksinspecties in het voorjaar 2006 voor het eerst inzicht in de activiteiten die de rijksinspecties samen uitvoeren om de kwaliteit van het toezicht te verhogen en de toezichtlast te verminderen. De hiermee in gang gezette activiteiten sluiten goed aan bij het nieuwe Coalitieakkoord. Het in de zomer 2007 ter tafel gebrachte werkprogramma 2007-2008 van de Inspectieraad bouwt voort op het werkplan 2006-2007 van het toenmalige IG-Beraad. Uiteraard in de context van de zes pijlers uit het regeerakkoord. Het nu voorliggende werkprogramma 2008 betreft een actualisering naar aanleiding van de extra accenten die het nieuwe Kabinet met het programma Vernieuwing Toezicht heeft willen leggen.

Dit werkprogramma laat zien hoe de Inspectieraad de komende periode bevordert dat het toezicht door de rijksinspecties wordt uitgeoefend in overeenstemming met de door het Coalitieakkoord ondersteunde principes van goed toezicht uit de “Kaderstellende visie op toezicht 2005”. Daarnaast geeft het werkprogramma inzicht in de concrete resultaten die de Inspectieraad als opdrachtnemer van het programma Vernieuwing Toezicht zal boeken bij de vermindering van toezichtlast op geselecteerde domeinen.

Het eerder in gang gezette programma “Eenduidig Toezicht” was een reactie van het toenmalige Kabinet op de tweede motie-Aptroot die op 23 februari 2006 door de Tweede Kamer werd aanvaard. Bij het opstellen van het werkplan 2006-2007 door de gezamenlijke rijksinspecties werd met deze motie al zoveel mogelijk rekening gehouden. Hierbij is ook aangegeven dat de beoogde samenwerking betrekking heeft op de volle breedte van de werkerreinen van de rijksinspecties. Inmiddels zijn vanwege het programma “Eenduidig Toezicht” al zichtbare tussenresultaten behaald. Bijvoorbeeld binnen de domeinen ‘Horeca’, ‘Primaire sector’ en ‘Ziekenhuizen’ functioneert inmiddels een front office. De Inspectieraad is ervan overtuigd dat in de loop van 2008 voor een flink aantal meer domeinen tastbare resultaten gerealiseerd worden: de toezichtlast zal duidelijk verminderd zijn, de rijksinspecties treden nadrukkelijker als één gezicht naar buiten toe richting de betrokkenen binnen die domeinen en het toezicht zal selectiever zijn. Dit laatste betekent een meer risicogericht toezicht en gezamenlijke, geïntegreerde inspectieprogramma's, hetgeen ook noodzakelijk is in het licht van de actuele taakstellingen op inspecties, waarbij het toezicht zich toespitst op de grootste risico's.

De Inspectieraad wil zich in het licht van de opgave uit het Coalitieakkoord ook nadrukkelijk inspannen voor een verandering van de inspectiecultuur. De rijksinspecties staan voor de opgave ervoor te zorgen dat toezicht zoveel mogelijk plaatsvindt vanuit het vertrouwen dat de onder toezicht gestelden door middel van kwaliteitsborging(systemen) en interne controles hun zaken op orde brengen en houden. Toezicht door rijksinspecties concentreert zich dan enerzijds op de werking van een en ander en anderzijds op het selectief en risicogericht inspecteren bij de onder toezicht gestelden die dit vertrouwen (nog) niet hebben weten te verwerven. Op deze wijze willen de gezamenlijke rijksinspecties een betekenisvolle, gezaghebbende positie opbouwen. Een en ander betekent overigens ook een cultuuromslag voor de inspecties. Het gaat hierbij om een opgave waarbij de rijksinspecties onderling van elkaar kunnen leren. Dit én het gegeven dat de rijksinspecties deze intensieve vorm van samenwerken ook samen moeten doen, onderschrijft het belang om gezamenlijk op te treden. De Inspectieraad zet daarom sterk in op deze cultuurverandering.

2. Ontwikkelingen in het toezicht

2a. Meer effect, minder last

Overheidstoezicht bestaat in soorten en maten. Sommige toezichthouders zijn groot en bestaan al meer dan honderd jaar. Andere zijn klein of net opgericht. Sommige houden toezicht op de naleving van specifieke wetten (nalevingstoezicht) dan wel op de kwaliteit van de taakuitvoering (uitvoeringstoezicht resp. interbestuurlijk toezicht), andere vooral op eerlijke concurrentie (markttoezichthouders). Sommige werken landelijk en zijn rijkstoezichthouders, andere zijn provinciaal of gemeentelijk. Alle dienen ze echter de publieke zaak.

Dit werkplan gaat over de samenwerking van de rijkstoezichthouders. In het bijzonder gaat het daarmee over de toezichthouders die naleving controleren dan wel toezien op de kwaliteit van de taakuitvoering. Naleving van wet- en regelgeving door burgers, bedrijven, instellingen en overheidsorganen.

De uitvoering en naleving van wetten en regels zijn de pijlers van onze rechtsstaat. Daarmee worden de door de maatschappij gewenste doelen bereikt, onderlinge verhoudingen eerlijk geregeld, (kwetsbare) belangen beschermd en risico's beperkt. Dat leidt tot een samenleving, waarin mensen tot hun recht kunnen komen. De samenleving vraagt ook om wetten, regels en afspraken en de naleving daarvan. De overheid heeft niet alleen tot taak om wetten, regels en afspraken te maken, maar ook om toezicht te houden op de naleving ervan. Toezicht bevordert de kwaliteit van de samenleving en beoogt het vertrouwen van burgers en bedrijven in de overheid te vergroten. Daarbij is toezicht gericht op het bereiken van maatschappelijk gewenste effecten en levert het een bijdrage aan de kwaliteit, de legitimiteit en de eenheid van het openbaar bestuur.

“Meer effect” staat dan ook voorop in de titel van dit Werkprogramma. De rijksinspecties streven dit effect met name na op de terreinen van veiligheid, milieu en duurzaamheid. Aspecten van veiligheid waar de inspecties zich op richten zijn o.a. voedselveiligheid, transportveiligheid en veiligheid op de werkplek. Aspecten van duurzaamheid waar rijksinspecties zich op richten zijn bijvoorbeeld een verantwoordelijke omgang met de ruimtelijke inrichting van Nederland. Zodoende wordt een bijdrage geleverd aan de realisatie van het beleid in de pijlers 3 en 5 van het Coalitieakkoord. Ook zijn de rijksinspecties actief zowel in de ontwikkeling van het toezicht in Europees en internationaal verband. Door toezicht op de jeugdzorg, onder andere gericht op de bescherming van kinderen, kan een bijdrage geleverd worden aan het beleid dat zich richt op jeugd en gezin. Hiermee leveren zij een bijdrage aan de pijlers 1 en 4.

De innovatieve, concurrerende en ondernemende economie die het onderwerp vormt van de tweede pijler onder het Coalitieakkoord is gediend bij een zo transparant mogelijk toezicht. Door bedrijven inzicht te geven wanneer, waarop en waarom toezicht wordt gehouden weten zij waar ze aan toe zijn. Door daarnaast de toezichtlast zo klein mogelijk te houden en regelgeving te vereenvoudigen kunnen bedrijven de energie die ze anders kwijt zouden zijn als gevolg van ondoorzichtig/onverwacht toezicht dan besteden aan datgene waar het bij ondernemen om draait: innoveren en concurreren. De Inspectieraad zal daartoe de komende jaren inzetten op het versterken van de samenwerking tussen rijksinspecties. Met de oprichting van frontoffices per domein van toezicht, een operatie die de Inspectieraad eind 2008 wil afronden, wordt hier een structurele en essentiële bijdrage aan geleverd.

2b Meer vertrouwen, minder last

Bij het vergroten van het effect van toezicht speelt het maken van een risicoanalyse een hoofdrol. Door bij het prioriteren van toezicht uit te gaan van de uitkomsten van een risicoanalyse zal een toezichthouder zich richten op de activiteiten en objecten waar de maatschappelijke risico's het grootst zijn. Het verkleinen/wegnemen van de grootste risico's levert zo logischerwijs het grootste toezichteffect op.

Door, met het oog op effectmaximalisatie, het toezicht te richten op de grootste risico's kunnen toezichthouders ook beleidsmakers faciliteren. Het zijn immers de toezichthouders die bij uitstek problemen signaleren bij de uitvoering, handhaving en naleving van beleidsregels in de praktijk en daardoor effectief kunnen bijdragen aan een evenzeer gewenste vermindering van wet- en regelgeving. De informatie die toezichthouders verzamelen over de uitvoerbaarheid van beleid, de verschillen tussen beleid en uitvoering en de effectiviteit van beleid in de praktijk is daarbij van zeer groot belang voor de overheid. Zeker als de overheid modern en flexibel wil zijn, een streven waar het kabinet zich, getuige de zesde pijler van het Coalitieakkoord op wil richten. Voor zo'n overheid is het essentieel (snel) te weten of beleid in de praktijk wel goed uitvoerbaar is en of het gevoerde beleid wel het gewenste effect bereikt. Gevoed door de kennis en informatie waar toezichthouders over beschikken kan de overheid snel inspelen op uitvoeringsproblemen en maatschappelijke veranderingen die vragen om een verandering van het beleid.

Het toezicht levert daarnaast een effectieve bijdrage aan een overheid die vertrouwen schenkt en door haar handelen vertrouwen verdient. Deze ambitie vloeit voort uit de positie die toezichthouders namens het rijk innemen in de samenleving. Het zijn immers de inspecties die bij het houden van toezicht direct in contact komen met de samenleving; bijvoorbeeld de inspecteurs van de Voedsel en Warenautoriteit die door de inspectie van restaurants onder andere de voedselveiligheid waarborgt. Het zijn deze vormen van direct contact van de rijksinspecties met bedrijven maar ook met burgers en medeoverheden (in het kader van interbestuurlijk toezicht) die bij uitstek de gelegenheid bieden om de samenleving merkbaar vertrouwen te schenken en als overheid ook weer vertrouwen (terug) te verdienen. Daarbij kan de verandering in de "toezichtcultuur", een van de speerpunten van het Programma Eenduidig Toezicht, als uitgangspunt worden genomen: voor het toezicht van de toekomst wordt geredeneerd vanuit het perspectief van de toezichtsgenietter, niet vanuit de toezichthouder. Is vertrouwen in de burger, het bedrijf of de medeoverheid of het politiekorps in kwestie gerechtvaardigd dan dient ook vanuit dit vertrouwen (toezicht)gas te worden teruggenomen. In dit verband zet de raad in op een meer systeemgerichte benadering waarbij de mate waarin bedrijven door middel van interne controles en kwaliteitsborging hun zaken op orde tonen te hebben van directe invloed is op de intensiteit waarmee de rijksinspecties deze bedrijven benaderen. De Inspectieraad zal de cultuurverandering die deze omkering van toezichtperspectief inhoudt de komende jaren bewerkstelligen en daarmee bijdragen aan een overheid die een andere, moderne rol speelt in de samenleving. Ook op deze wijze wordt wezenlijk bijgedragen aan de realisatie van de zesde pijler van het Coalitieakkoord.

De beleidsdoelstellingen van het kabinet zijn, voor zover van toepassing, verwerkt in het werkplan. De activiteiten van de Inspectieraad, ondersteund door werkgroepen en met de rijksinspecties gezamenlijk als uitvoerder, zijn zodanig gericht dat zij een meetbaar effectieve bijdrage leveren aan de beleidsagenda van het kabinet. Het Coalitieakkoord is de komende jaren dan ook richtinggevend voor de activiteiten van de Inspectieraad en daarmee voor de gezamenlijke rijksinspecties.

2c. Interbestuurlijk Toezicht

Interbestuurlijk toezicht wordt omschreven als: "het geheel van processen, die plaats vinden in het kader van de rechtsbetrekkingen tussen het Rijk, de provincies, de gemeenten, de WGR-regio's en de waterschappen, die gaan over de beoordeling van de taakbehartiging (zowel specifieke taken als kwaliteit van bestuur) van de lagere door de hogere overheden". Het kabinet heeft ten aanzien van deze vorm van toezicht de volgende doelstellingen geformuleerd:

- het verminderen van toezichtlasten door stroomlijning, vermindering en beëindiging van toezicht waar dat mogelijk is en een grotere efficiency waar toezicht onvermijdbaar is;
- een vergroting van de effectiviteit van toezicht waar toezicht noodzakelijk is, waarbij de nadruk ligt op het bereiken van het maatschappelijk effect.

De Commissie Doorlichting Interbestuurlijk Toezicht heeft medio 2007 een advies uitgebracht aan het kabinet op welke wijze bovenvermelde doelstellingen kunnen worden gerealiseerd. De betrokken rijksinspecties zullen binnen het verband van de Inspectieraad uitvoering geven aan het kabinetsstandpunt dat zal volgen op het advies van de commissie. Vooruitlopend op het kabinetsstandpunt nemen verschillende rijksinspecties nu reeds het initiatief om rond homogene domeinen de samenwerking en afstemming van het toezicht vorm te geven.

2d. Taakstellingen

Het kabinet stelt zich tot doel om te komen tot een moderne en flexibele overheid. Een overheid die een aanzienlijke vermindering van regeldruk en administratieve en toezicht-lasten weet te bewerkstelligen. Dergelijke ontwikkelingen maken het mogelijk om een kleinere overheid tot stand te brengen die minder 'bestuurlijke drukte' genereert. Onder het motto "Slimmer en slanker" beoogt het kabinet een vermindering van de omvang van de rijksinspecties en het toezicht van het rijk met 20%. De Inspectieraad is van oordeel dat de precieze invulling van deze taakstelling uiteindelijk onderdeel zal vormen van bredere afwegingen die binnen de afzonderlijke departementen worden gemaakt. Daarbij zal men zich rekenschap willen geven van de mogelijkheden die het (verder) uitlijnen van de onderlinge samenwerking tussen rijksinspecties biedt. De Inspectieraad meent dat dergelijke mogelijkheden zich op drie niveaus van samenwerking laten onderkennen:

- op het niveau van de Inspectieraad (bijvoorbeeld door het gezamenlijk, meer verplichtende gebruik van ICT-voorzieningen);
- op het niveau van domeinen waarbij clusters van rijksinspecties de samenwerking optimaliseren;
- op het niveau van bilaterale samenwerkingsvormen (bijvoorbeeld de samenwerkings-overeenkomst die VROM-Inspectie en Inspectie Verkeer en Waterstaat zijn aangegaan).

3. Samenwerkende rijksinspecties

3a Geïntensiveerde samenwerking

De Inspectieraad bevordert dat het toezicht door de rijksinspecties wordt uitgeoefend volgens de principes van goed toezicht zoals verwoord in de nota "Kaderstellende Visie op Toezicht 2005". Dat wordt gerekend tot de structurele taak van de Inspectieraad. Daarnaast fungeert de Inspectieraad als opdrachtnemer van besluiten van het kabinet of de minister van BZK met betrekking coördinatie van en de samenwerking in het toezicht van algemene aard door de betrokken rijksinspecties. Het kabinetsstandpunt "Eenduidig Toezicht" richt zich specifiek op de vermindering van toezichtlasten voor het bedrijfsleven.

Het kabinetsstandpunt "Interbestuurlijk Toezicht" richt zich op het eigen karakter en de bijzondere aard van de interbestuurlijke toezichtrelatie. Het belangrijkste doel in dit kader is de noodzaak om de toezichtlasten voor de bestuurlijke organen waarop toezicht wordt gehouden (gemeenten, provincies, waterschappen, politie en brandweer) te verminderen en te stroomlijnen, met name gelet op de bestuurlijke verhoudingen en maatschappelijke behoeften. Een belangrijke manier om dat doel te bereiken is samenwerken.

Om deze taken naar behoren uit te voeren besteedt de Inspectieraad onder meer aandacht aan:

- het ontwikkelen van initiatieven om toezichtslast te verminderen en onnodige toezichtslast weg te nemen dan wel te voorkomen
- het bevorderen van structurele samenwerking en het doen van voorstellen over het wegnemen van juridische belemmeringen
- het bevorderen van de helderheid en voorspelbaarheid van toezicht voor bedrijven, instellingen en andere objecten van toezicht
- het doen van voorstellen ten aanzien van ICT-randvoorwaarden voor betere uitwisseling van kennis en informatie tussen rijksinspectiediensten
- het doen van voorstellen tot opleidingen over nieuwe werkwijzen en het bevorderen van een gezamenlijke kennisontwikkeling op het gebied van toezicht.

3b. Domeingerichte aanpak

Rijksinspecties staan voor de opgave om het toezicht zodanig te veranderen, dat de toezichtlasten lager worden, de kwaliteit hoger wordt (effectiever en selectiever) en het toezicht duidelijker wordt (betere communicatie). Om de verbeteringen van buiten naar binnen op te bouwen zijn domeinen gedefinieerd voor herkenbare branches, locaties of ketens met betrekkelijk veel toezichtactiviteiten en toezichtlast. De domeinen worden gekozen in nauw overleg met bedrijven, instellingen, brancheorganisaties en andere betrokkenen. In een aantal domeinen is al een goede samenwerking tussen inspecties gerealiseerd, zoals bij de delfstofwinning en het integraal toezicht jeugd. In andere domeinen is betrekkelijk kort geleden begonnen met aanpassing van het toezicht.

Het benoemen van toezichtdomeinen maakt het toezichthoudende instanties in principe mogelijk om activiteiten rond handhaving en inspectie, maar ook betreffende vergunningverlening en certificering (voor zover deze onderdeel vormen van de activiteiten van de betrokken rijksinspecties) af te stemmen op de specifieke kenmerken van een bepaald aandachtsveld. Bovendien wordt het op die wijze mogelijk met één mond te spreken en te handelen op basis van een gezamenlijk inspectieprogramma.

Rijksinspecties hanteren het begrip 'domein' om een goed afgebakend maatschappelijk veld waarop toezicht wordt uitgeoefend, te kunnen onderscheiden. Een domein heeft de volgende relevante kenmerken:

- een zekere mate van bestendigheid;
- herkenbaar voor burgers, bedrijven en politiek;
- een institutioneel netwerk (zoals brancheorganisatie) kennend;
- bestaand uit rechtspersonen en/of natuurlijke personen die direct en primair aanspreekbaar zijn op de naleving van regels.

De domeinaanpak voorziet in principe eerst in een meting van de toezichtlasten. Zo komen de administratieve en de kwalitatieve lasten in beeld die bedrijven en instellingen ervaren, ongeacht of deze veroorzaakt worden door rijkstoezicht of door toezicht vanuit andere overheden. De metingen vinden plaats in overleg met een begeleidingsgroep voor het desbetreffende domein waar de branche en bedrijven in vertegenwoordigd zijn. Na analyse van de meting wordt in overleg met de branche besloten welke verbeteringen nodig zijn.

'Structureel toegevoegde waarde voor ondernemers'

'Eind 2006 zijn IVW, KLPD, AID, VI, AI, Douane en VWA gestart met de voorbereidingen voor het frontoffice Wegvervoer. Onze prioriteiten zijn bepaald in regelmatig overleg met de vier brancheorganisaties. Daarbij speelden de resultaten van de toezichtlastmeting een belangrijke rol. De samenwerking krijgt handen en voeten. We hebben een gezamenlijk jaarplan en een risicoanalyse gemaakt. In september krijgen alle toezichthouders via het digitaal dossier wegvervoer toegang tot elkaars inspectie-informatie over de bedrijven. En: we plannen samen met KLPD en VROM-Inspectie de wegcontroles voor goederen en bus. In november van dit jaar start het frontoffice officieel. Dan wordt het eerste geïntegreerde jaarplan 2008 voor het wegvervoer gepresenteerd, gebaseerd op de risicoanalyse die is afgerond. Ik verwacht dat het aantal generieke inspecties langs de weg in 2008 al met zeker tien procent kan afnemen, omdat meer op risico gebaseerd wordt gecontroleerd. Het frontoffice levert zo structureel toegevoegde waarde op voor ondernemers.'

Edwin Lakerveld (IVW), projectmanager Frontoffice Wegvervoer

De aanpassing van het toezicht varieert per domein, aangezien in ieder domein een andere combinatie van factoren verbeterd moet worden. Bij de in gang gezette verbetering van de samenwerking zet de Inspectieraad met name in op de vorming van frontoffices voor afzonderlijke domeinen. Een dergelijke benadering garandeert dat bedrijven weten tot welk domein ze worden gerekend en vervolgens binnen dat domein bedrijven met slechts één herkenbaar 'gezicht' op het terrein van toezicht te maken hebben. De frontoffices krijgen een duidelijke, regisserende en aansturende rol met bijbehorende bevoegdheden ten opzichte van alle betrokken rijksinspecties met een taak binnen dat domein. Door de inzet van frontoffices zal in ieder geval de informatievraag aan de ondertoezichtgestelden gecoördineerd plaatsvinden. Naast deze gedigitaliseerde informatie-uitwisseling hebben de activiteiten van de frontoffices in ieder geval betrekking op gezamenlijke risicoanalyses en het komen tot één gezamenlijk inspectieprogramma. Dat zal in de backoffices van de rijksinspecties leiden tot onder andere gezamenlijke inspecties, onderaanneming, detacheringen, taakoverdracht etc. Overigens laat dit onverlet dat de aanpak van incidenten en crises primair vanuit de direct verantwoordelijke rijksinspecties plaatsvindt.

Rijksinspecties werken samen met andere toezichthouders in domeingerichte pilots. Deze pilots krijgen zo mogelijk een ruimere strekking dan alleen het toezicht, bijvoorbeeld door ook de vergunningverlening erbij te betrekken. Structurele samenwerking kan worden vastgelegd in een convenant. Waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij andere initiatieven, bijvoorbeeld het Frontoffice Horeca dat gebruik maakt van het reeds bestaande EZ-Bedrijvenloket.

'Behoorlijke slag gemaakt in de horeca'

'Bij het Inspectieloket Horeca lopen twee trajecten naast elkaar: de samenwerking tussen en vermindering van de toezichtlast door AI, VROM-Inspectie en VWA én de toezichtlast in gemeenten. Op het eerste gebied hebben we in de horeca al een behoorlijke slag gemaakt. Het frontoffice is sinds januari in de lucht en het gecombineerde rijkstoezicht in de horeca wordt in 2007 teruggebracht naar één en maximaal twee basisinspecties. Onlangs is de samenwerkingsovereenkomst getekend tussen de VWA en AI, waardoor de VWA voortaan ook toeziet op de naleving van de Arbowet en de Arbeidstijdenwet. Het afgelopen jaar is de rijkstoezichtlast al met in totaal vijftien procent afgenomen. Daarnaast willen we de beleefde last verminderen door een gedragsverandering bij de controleurs. Zij krijgen cursussen in zogeheten "hulp bij naleving". Eind van de zomer zijn alle controleurs omgeschoold naar hun nieuwe taken.

Met de gemeenten zitten we in de verkenningfase. De VWA brengt nu in negen gemeenten in kaart welke inspectiediensten wanneer over de vloer komen en wat zij doen. Hierbij richten we ons op drie terreinen: starters, slechte ondernemers en evenementen. De hieruit ontstane *best practices* voor samenwerking gaan als aanbevelingen naar de Inspectieraad.'

Anneke Toorop (VWA), projectleider Frontoffice Horeca

Essentieel voor het realiseren van de beoogde verbeteringen in de domeinen zijn de resultaten en de ondersteuning uit de werkgroepen van de Inspectieraad. Het gaat vooral om het realiseren van betere gedigitaliseerde informatie-uitwisseling, een verandering in houding en werkwijze (vooral bij inspecteurs) en een effectievere communicatie. Zie verder hoofdstuk 4.

3c. Samenwerking binnen het programma Vernieuwing Toezicht

In september 2006 stelde het toenmalige Kabinet het programma Eenduidig Toezicht in. De Inspectieraad werd als opdrachtnemer met de uitvoering ervan belast (TK 2005-2006, 29 362, nr. 107). De voornaamste doelstellingen waren:

- in een bepaald aantal domeinen de administratieve toezichtlasten verminderen met gemiddeld 25%;
- in het midden- en kleinbedrijf niet meer dan tweemaal per jaar vanuit het rijk te inspecteren;
- frontoffices in te richten
- een cultuurtraject uit te voeren gericht op gedrag en houding van de inspecteur
- betrokkenheid van andere overheden en bedrijfsleven realiseren.

Het huidige Kabinet zet met het programma Vernieuwing Toezicht in op bredere, tweede generatie aanpak. Het voorziet enerzijds in voortzetting en intensivering van hetgeen met het programma Eenduidig Toezicht werd beoogd. Anderzijds maakt het een meer fundamentele vernieuwing mogelijk door het vizier te richten op de wet- en regelgeving die aan het toezicht ten grondslag ligt, de verbinding met beleid en de maatschappelijke opvattingen over de rol van het inspectietoezicht. Het programma Vernieuwing Toezicht is onderdeel van het programma Vernieuwing Rijksdienst en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van BZK. De Inspectieraad is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit programma met uitzondering van activiteiten zoals de doorlichting van regelgeving die door de beleidsonderdelen van de ministeries worden georganiseerd.

Externe randvoorwaarden die gerealiseerd moeten worden zijn samenwerking met andere overheden en met het bedrijfsleven. De eerder genoemde opgaven voor cultuurverandering en voor informatie-uitwisseling kunnen beschouwd worden als interne randvoorwaarden.

Op dit moment realiseert de Inspectieraad de samenwerking in 26 domeinen. Gedurende de uitvoering van activiteiten kan blijken dat het wenselijk is bestaande domeinen te herdefiniëren dan wel nieuwe domeinen toe te voegen. In alle gevallen geldt dat het doel gericht kan zijn op het verminderen van toezichtlasten. Maar ook andere doelstellingen komen voor, zoals vergroting van effectiviteit en samenwerking met andere overheden. De Inspectieraad is verantwoordelijk voor een goede coördinatie van de activiteiten in deze domeinen. De aandacht is daarbij in de eerste plaats gericht op de domeinen die in het programma Eenduidig Toezicht expliciet zijn benoemd. De meest in het oog springende bevindingen en activiteiten binnen deze domeinen worden hieronder kort geschetst. Voor een meer uitgebreide toelichting op en planning van activiteiten in alle domeinen wordt verwezen naar bijlage 3.

‘Meer praktijkervaring met samenwerking’

‘In de gezondheidszorg gaan wij meer praktijkervaring opdoen met samenwerking tussen rijksinspecties en inspecties van lagere overheden. We willen na de zomer starten met enkele pilots. We gaan bijvoorbeeld in ziekenhuizen testen hoe de brandweer en de VROM-Inspectie samenwerken op terreinen als legionella en brandveiligheid.

In het deeldomein ziekenhuizen speelt momenteel de discussie over de ontwikkeling van een gezamenlijke risicoanalyse; deze vormt een belangrijke basis voor het gezamenlijke jaarplan 2008. Bij de ziekenhuizen is de meting van toezichtlasten afgerond. Binnen de caresector (gehandicaptenzorg, thuiszorg en verpleging en verzorging) is een begin met de metingen gemaakt. Na de zomer hopen we klaar te zijn.

Er gebeurt veel in ons domein. Zo besteden we veel aandacht aan de kwaliteit van de inspecteurs. En natuurlijk zijn we bezig met de samenwerking tussen de IGZ, AI, IVW, VROM-Inspectie en VWA. Het frontoffice loopt prima. Wij bekijken nu of het takenpakket uitgebreid kan worden. We gaan ervoor zorgen dat de IGZ het aanspreekpunt wordt voor inspectie in de zorg.’

Jos Hotterbeekx (IGZ), projectleider Frontoffice Gezondheidszorg

Met behulp van de speciaal ontwikkelde ‘Meetmethodiek Toezichtlasten’ ontstaat in steeds meer domeinen inzicht in de administratieve én ervaren toezichtlasten. Inmiddels geldt voor vijftien domeinen (waaronder Schiphol; Ziekenhuizen; Wegvervoer; Vleesketen; Primaire sector; Kinderopvang) dat de nulmeting is uitgevoerd en de uitkomsten in een rapport zijn neergelegd. Voor vier andere domeinen is een dergelijke meting gaande dan wel in voorbereiding. De eerste resultaten laten onder meer zien dat:

- vaak sprake is van vele verschillende toezichthouders (ook andere overheden en private partijen) binnen een domein waardoor het toezicht als ‘complex’ en ‘niet logisch’ wordt ervaren;
- onduidelijkheid over implementatie en uitvoering van regelgeving onnodige administratieve lasten veroorzaakt;
- lokale toezichthouders in sommige domeinen een flink aandeel in de administratieve toezichtlasten voor hun rekening nemen (Land- en Tuinbouw; Afvalverwerking; Chemische industrie; Kinderopvang);

- de beoordeling van de ervaren toezichtlasten varieert van onvoldoende tot zeer goed waarbij overigens geldt dat rijksinspecties beter worden beoordeeld dan inspecties door lokale overheden.

Op basis van deze en andere gegevens ontstaat inzicht in de mogelijkheden om vanuit het perspectief van de bedrijven tot reductie van toezichtlasten te komen. Deze mogelijkheden zullen per domein en in overleg met alle betrokkenen worden uitgewerkt en doorgevoerd. Vervolgmetingen zullen moeten uitwijzen in welke mate een en ander daadwerkelijk tot vermindering van (ervaren) administratieve lasten heeft geleid.

De vorming van frontoffices krijgt in 2008 herkenbaar gestalte. Zij zijn binnen acht domeinen reeds operationeel (waaronder Horeca, Ziekenhuizen, Primaire sector, Afvalverwerking) . Andere domeinen zullen snel . Vaak is daarbij sprake van een groeimodel waarbij stapsgewijze concrete invulling aan de frontoffices wordt gegeven. Binnen steeds meer domeinen slagen de betrokken rijksinspecties er in om gezamenlijke risicoanalyses uit te voeren en - mede op basis daarvan - gezamenlijke inspectieprogramma's te ontwikkelen. Het domein Delfstofwinning en de thematische aanpak op het gebied van het Integraal Toezicht Jeugd leveren hiervan goede voorbeelden, maar gedurende de planperiode 2008 worden bijvoorbeeld ook binnen de domeinen Ziekenhuizen, Schiphol en Afvalverwerking betekenisvolle stappen gezet.

'Aansprekend gezicht voor de buitenwereld'

'Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) krijgt een steeds sterker en aansprekender gezicht voor de buitenwereld. Binnen de rijksinspecties geldt ITJ als een goed voorbeeld van samenwerking tussen inspecties. Er werken vijf inspecties samen: IGZ, IvhO, IJZ, IOOV en IWI. De maatschappelijke problemen rond jeugd in een gemeente of wijk vormen het vertrekpunt voor ons toezicht. Een gemengd inspectieteam beschrijft aan de hand van acht kwaliteitsaspecten hoe het staat met de samenwerking van de voorzieningen. Daarna is de gemeente aan zet: die stelt, samen met de voorzieningen, een lokaal actieplan op. Het resultaat van dat actieplan meten we na twee jaar. Wij hebben tot nu toe bij negen gemeenten dit type toezicht gedaan. Enthousiasme is er zeker. Maar we houden de vinger aan de pols om te zorgen dat de actieplannen worden uitgevoerd. De komende tijd richten we ons vooral op monitoring en vervolgonderzoeken, waarvan de eerste in 2008 start. Zo krijgen we ook antwoord op de vraag welke aanpak en acties werken en welke niet.'

Kees Reedijk (IvhO), projectleider Integraal Toezicht Jeugdzaken

4. Ondersteunende, thematische activiteiten

De Inspectieraad heeft een aantal specifieke thema's geïdentificeerd die alle inspecties c.q. domeinen raken. Deze zijn randvoorwaardelijk en faciliterend voor het doen slagen van de hoofdpoging: het verbeteren van de samenwerking tussen rijksinspecties (en andere toezichthouders). Voor alle werkgroepen geldt dat de Inspectieraad direct richting geeft aan de werkzaamheden en feitelijk als 'stuurgroep' optreedt. Steeds treedt één van de leden van de Inspectieraad op als portefeuillehouder voor een van de werkgroepen op. De werkgroepen werken aan de hand van een plan van aanpak waarbij de aandacht zich vooral richt op de ondersteuning die zij aan de activiteiten in de domeinen en aan het vormen van de *frontoffices* geven.

In dit hoofdstuk wordt voor een aantal thema's / werkgroepen nader uiteengezet op welke wijze zij de werkzaamheden van de rijksinspecties beïnvloeden en de onderlinge samenwerking bevorderen.

4a ICT

Eindbeeld

De belangrijkste doelstellingen van de Inspectieraad c.q. het programma "Eenduidig Toezicht" betreffen de verbetering van de kwaliteit van het toezicht en de vermindering van de (ervaren) toezichtlasten. Door de inzet van ICT is het mogelijk om een belangrijke bijdrage aan deze doelstellingen te realiseren. Bijvoorbeeld door een centrale ondersteunende verzameling van inspectiegegevens per toezichtobject die op maat ontsloten wordt aan de toezichthouders en ondertoezichtstaanden.

Visie

Onder het motto *Think big, act small*, wordt stapsgewijs/iteratief naar dit streefbeeld van een integrale ondersteuning voor toezichthouders en ondertoezichtstaanden toegewerkt. De werkgroep ICT biedt bouwstenen voor de informatiehuishouding gericht op:

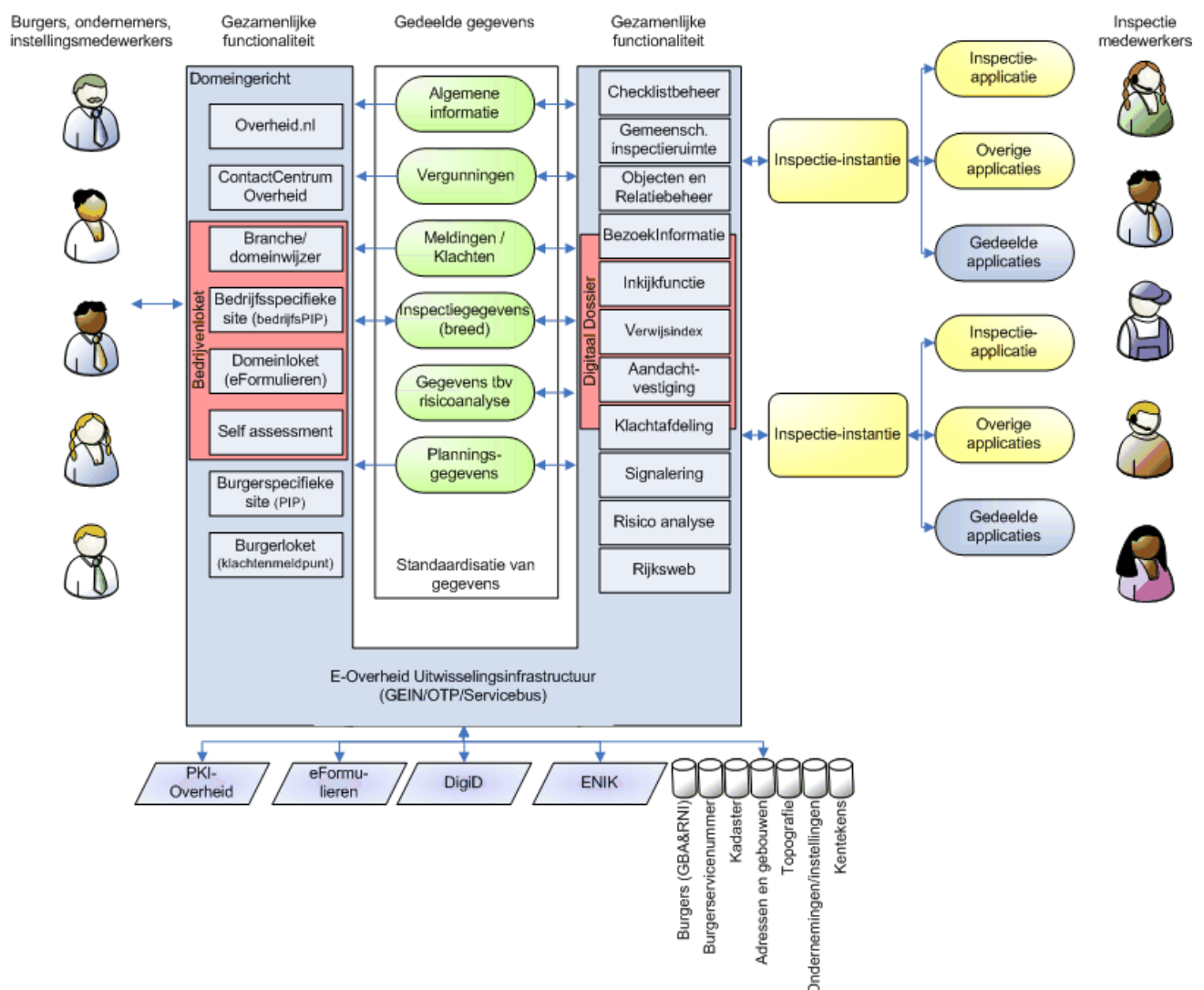
- uitwisseling van (inspectie)gegevens;
- afgestemde (jaar)planning per toezichtdomein. Indien mogelijk gebaseerd op risicoanalyse;
- een toegankelijk frontoffice met hulp van een digitaal loket.

Door middel van pilots wordt toegewerkt naar een versmelting van drie voorzieningen, te weten: overheidsbrede ICT, ICT t.b.v. de frontoffices en toezichthouder specifieke ICT. Voorzien is in de ontwikkeling van zeven generieke bouwstenen die domeinonafhankelijk kunnen worden ingezet: Bezoekinformatiesysteem; Aandachtvestigingsysteem;

Meldingsysteem; Gemeenschappelijke inspectieruimte; Digitaal dossier; Signalering en risicoanalysestelsel; Self assessment stelsel. Daarnaast zullen al bestaande overheids- brede voorzieningen meer bij de rijksinspecties worden ingebracht. Hierbij worden uitgangspunten (bijvoorbeeld: eenmalige aanlevering van gegevens) en voorzieningen van de elektronische overheid meegenomen.

ICT architectuur

De Inspectieraad staat voor de uitdaging om voor informatie-uitwisseling en risicoanalyse generieke bouwstenen te ontwikkelen die voor alle domeinen kunnen worden ingezet en die gecombineerd kunnen worden met de reeds werkende backoffices c.q. specifieke ICT-voorzieningen van de rijksinspecties. Onderstaand schema geeft inzicht in de samenhang tussen de voorgestelde voorzieningen en de positionering van gezamenlijke functionaliteit ten opzichte van de informatiehuishouding van de rijksinspecties (de ICT-architectuur).

Uitgangspunten bij realisatie

Bij de realisatie van de generieke voorzieningen worden de hieronder benoemde uitgangspunten gehanteerd:

- Gebruik maken van e-overheid bouwstenen en standaarden (PKI overheid, DigID, e-Formulieren, basisregistraties, etc)

- Hergebruik van bestaande oplossingen
- Zoveel mogelijk Open Standaarden
- Bij gelijke geschiktheid Open Source
- Aansluiten bij de NORA

Het is mogelijk dat uit de werkzaamheden van de werkgroep ICT en kennisuitwisseling over ICT suggesties komen voor toekomstig gewenste aanpassingen of inrichting van de backoffices.

De Inspectieraad is een nauwe alliantie aangegaan met de Stichting ICTU om de zeven bouwstenen te ontwikkelen. De ICTU heeft brede kennis en ervaring op dit terrein en heeft het programma e-inspecties ingericht waarbinnen de bouwstenen worden ontwikkeld.

Planning

In 2007 en 2008 worden zeven generieke bouwstenen ontwikkeld en gebouwd die voor alle toezichthoudende overheden bruikbaar zijn. Waar mogelijk worden bestaande applicaties hergebruikt of doorontwikkeld (bijvoorbeeld het digitaal mestdossier van de AID). Ook worden de overheidsbrede bouwstenen geïmplementeerd. Door middel van pilots met een aantal frontoffices en toezichthouders wordt de functionaliteit van de betreffende bouwstenen getoetst en verder doorontwikkeld. Tevens wordt op deze wijze bij de toezichthouders ervaring opgedaan om aan te sluiten bij generieke voorzieningen. Dit vindt plaats binnen de grenzen die worden gesteld aan informatie-uitwisseling (o.a. privacyregelgeving en autorisaties t.a.v. veiligheidsclassificaties).

Om de implementatie van deze bouwstenen binnen de inspecties mogelijk te maken en tegelijkertijd de realisering van de door het kabinet opgelegde taakstellingen naderbij te kunnen brengen, heeft de Inspectieraad een claim ingediend van € 24,5 miljoen ten laste van het flankerend beleid van de programma SG Vernieuwing Rijksdienst.

4b Communicatie

De Inspectieraad is met het van kracht worden van het instellingsbesluit een officiële interdepartementale commissie. Dit gegeven maakt het wenselijk nog eens expliciet stil te staan bij de positionering van de Inspectieraad en de daarbij passende communicatie-activiteiten. Deze zijn gericht op het bijdragen aan de door de Inspectieraad beoogde verbetering van de effectiviteit van het toezicht en de vermindering van de toezichtlast. De frontoffices vervullen hierbij een belangrijke rol. Tevens wordt in de communicatieaanpak een onderscheid gemaakt naar korte en middellange termijn.

Positionering: samen sterk(er)

De Inspectieraad is het samenwerkingsverband van rijksinspecties. De communicatiestrategie is vooral gericht op het accentueren van de samenwerkingsactiviteiten en het beter zichtbaar maken van de maatschappelijke opbrengsten van toezicht in termen van veiligheid, milieu en economie.

Zichtbaarheid samenwerking

De Inspectieraad heeft een coördinerende en adviserende rol ten aanzien van de onderwerpen die voor het merendeel van de rijksinspecties van belang zijn. Daarbij is het zinvol een onderscheid te maken naar ondertoezichtstaanden en hun brancheorganisaties en naar de samenleving als geheel. Denk daarbij aan onderwerpen als toezichtlast, risicoanalyses en openbaarheid. Het gaat nadrukkelijk niet om onderwerpen die de afzonderlijke rijksinspecties betreffen. De zichtbaarheid van de Inspectieraad is gericht op het aspect 'samenwerking', gematerialiseerd in het programma Eenduidig Toezicht. Zichtbaarheid die zich uit in het uitbrengen van gezamenlijke jaarplannen, inspectieresultaten, het organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten en dergelijke.

Waar de scope van Inspectieraad het tot stand brengen van samenwerking is, besluit de Inspectieraad, naast het individuele inspectiewerk vooral consequent - meer dan nu het geval is - de samenwerking tussen de rijksinspecties in de berichtgeving zichtbaar te maken. Daartoe is ook het kanaal www.inspectieloket.nl geschikt gemaakt. Verder vindt er interne berichtgeving plaats via de elektronische nieuwsbrief DUIDELIJK en de nieuwsberichten uit de Inspectieraad. De Inspectieraad beschikt (nog) niet over een eigen logo en laat deze ontwikkelen.

Berichtgeving Inspectiebreed: zoeken naar evenwicht in de berichtgeving

De Inspectieraad bevordert dat het toezicht door de rijksinspecties wordt uitgeoefend in overeenstemming met de principes van goed toezicht, zoals geformuleerd in de "Kaderstellende Visie op Toezicht". Het streven is gericht op meer effect en minder last. In de publieke discussie over de rijksinspecties heeft het zwaartepunt gelegen bij het verminderen van de toezichtslast. Het is zaak ook het tweede element, de maatschappelijke effectiviteit van het toezicht weer onder de aandacht te brengen en zo bij te dragen aan een meer evenwichtige discussie. Een dergelijke accentuering geeft toegevoegde waarde aan de 'kale cijfers' met betrekking tot het aantal geconstateerde overtredingen en opgelegde sancties.

Openbaarheid

Eind dit jaar bericht het ministerie van BZK de Tweede Kamer over de voortgang die rijksinspecties boeken bij het invoeren van de zes principes van goed toezicht, waaronder transparantie. Advies.overheid.nl heeft recent een rapport gepubliceerd over de wijze waarop toezichthouders hun inspectieresultaten openbaar maken. De Inspectieraad zal naar aanleiding van dit rapport een standpunt innemen ten aanzien van openbaarmaking van inspectieresultaten van de samenwerkingsprojecten.

Kernboodschap en doelgroepen

De rijksinspecties werken steeds nauwer samen om te komen tot minder, beter en duidelijker toezicht. Deze kernboodschap zal worden geformuleerd in de richting van

- de eigen medewerkers,
- de onder toezicht staanden (de bedrijven en instellingen en hun brancheorganisaties en
- de samenleving in al haar geledingen.

4c. Juridische belemmeringen

Externe transparantie en openheid

Transparantie en openheid zijn algemene uitgangspunten die passen bij de nieuwe werkwijze van de Inspectieraad en de betrokken rijksinspecties. Dit impliceert in de eerste plaats aandacht voor het met inachtneming van de bestaande wettelijke kaders, zoals de beginselen van behoorlijk bestuur van de Algemene wet bestuursrecht en de Wet openbaarheid van bestuur, zoveel als mogelijk transparant en inzichtelijk maken van het Inspectiebeleid.

Onder zorgvuldige afweging van de daarbij betrokken belangen en met inachtneming van het noodzakelijke correctierecht kunnen grote delen van het inspectiebeleid en de inspectieresultaten - mits zorgvuldig - openbaar worden gemaakt. Uit het rapport Advies Overheid.nl blijkt dat een groot deel van de beschikbare inspectie-informatie op deze wijze via websites dan wel anderszins al openbaar wordt zonder dat daarmee problemen rijzen.

Onbelemmerde interne beschikbaarheid van niet openbare informatie tussen rijksinspecties

Een moderne en flexibele overheid zoals verwoord in het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet, vereist niet alleen externe transparantie en openheid, maar stelt ook nieuwe eisen aan de wijze waarop en de mate waarin rijksinspecties intern en onderling onbelemmerd over niet-openbare informatie kunnen beschikken.

Burgers en bedrijven accepteren steeds minder dat bij de overheid beschikbare informatie niet (mits zorgvuldig) binnen de overheid uitwisselbaar is. Inspecties die over elkaars

informatie willen beschikken in het kader van de eigen taakuitoefening, kunnen er niet altijd van uitgaan dat onbelemmerde toegang tot elkaars informatie op korte termijn en zonder te veel formaliteiten kan worden verkregen. Dit staat dus soms op gespannen voet met het inmiddels breed geaccepteerde beginsel van zoveel mogelijk samenwerking en zoveel mogelijk eenmalige uitvraag van gegevens door overheidsdiensten en rijksinspecties onderling.

Tegen deze achtergrond heeft de Inspectieraad i.c. de werkgroep Juridische aangelegenheden onderzocht welke juridische belemmeringen een onbelemmerde beschikbaarheid van informatie tussen rijksinspecties in de weg staan. Het onderzoek strekte zich uit over de volle breedte van de op inspecties betrekking hebbende regelgeving (van interne inspectieregels en convenanten tot en met de Europese Richtlijn). Gebleken is dat de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en ook een aantal geheimhoudingsbepalingen uit inspectie- specifieke wetten het lastig maken om informatie snel en op grote schaal met elkaar uit te wisselen. Zonder een gemeenschappelijke wettelijke basis zal dit leiden tot terugkerende juridische discussies over de rechtmatigheid van de uitwisseling van inspectiegegevens.

Op de korte termijn zet de Inspectieraad in op het opstellen van protocollen waarin voor de afzonderlijke deelterreinen waarop de rijksinspecties werkzaam zijn specifieke, praktische afspraken worden vastgelegd. Daarnaast kunnen zogeheten 'interpretatieve verklaringen' van verantwoordelijke bewindspersonen behulpzaam zijn bij het maximaal toepasbaar maken van bestaande wet- en regelgeving.

Op de langere termijn lijkt de in voorbereiding zijnde Algemene wet op de overheids-informatie (kortweg: de Awo, die de Wet Openbaarheid van Bestuur zal vervangen) goede mogelijkheden te bieden. Het Voorontwerp kent een artikel waarin de uitwisseling van gegevens tussen overheidsorganen expliciet is geregeld. Mede gelet op de verwachte tijdsperiode die zal verstrijken voordat Awo van kracht wordt, zal de Inspectieraad tevens de mogelijkheden onderzoeken om zonodig bijzondere wetgeving te realiseren, die is gericht op alle aspecten van samenwerking, waaronder die van de gegevensuitwisseling. Ten behoeve van de in gang te zetten activiteiten worden twee nieuwe werkgroepen ingericht (Korte termijn en Langere termijn) die de huidige werkgroep vervangen.

4d Opleidingen

Op basis van het inventariserende onderzoek 'Samenwerken aan opleidingen door inspecties' is een plan van aanpak opgesteld dat in de komende periode tot uitvoering wordt gebracht. Het plan beperkt zich tot opleidingen die zich specifiek richten op de uitvoering van de toezichttaak. In eerste instantie concentreert de samenwerking zich op opleidingen die kansrijk zijn en voor meerdere rijksinspecties relevant zijn in het licht van "Eenduidig Toezicht" en de implementatie van frontoffices. De opleidingen zullen bijdragen aan de flexibiliteit en mobiliteit van medewerkers en aan het profiel van de 'nieuwe inspecteur'. Daarnaast richten zij zich in ieder geval op de gemeenschappelijke competenties voor inspectiemedewerkers en op relevante gedragskenmerken. Opleidingen zoals 'De Entree' en 'De Verdieping' worden voortgezet omdat zij een bewezen meerwaarde hebben voor alle rijksinspecties.

Voorzien is in een groeimodel gericht op de ontwikkeling van gezamenlijke opleidingen waarbij gebruik wordt gemaakt van interne en externe deskundigheid en de wenselijkheid c.q. mogelijkheid van uitbesteding steeds in ogenschouw wordt genomen. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de communicatie en de marketing van de bestaande en te ontwikkelen opleidingen.

4e Cultuuraspecten

Uit het werkprogramma van de Inspectieraad blijkt dat de rijksinspecties op veel terreinen in beweging zijn. Maar de belangrijkste beweging die wordt gemaakt, is de beweging in het denken: de rijksinspecties willen uitgaan van gerechtvaardigd vertrouwen.

Uit de tot nu toe uitgevoerde metingen toezichtlast (zie paragraaf 3c) blijkt dat een wantrouwende houding, de werkwijze en het gedrag van de inspecteurs vaak bijdragen aan de (door ondernemers ervaren) lastendruk. Waar de rijksinspecties van oudsher vooral werkten vanuit de vooronderstelling dat ondernemers en instellingen hun zaken niet goed op orde hadden (georganiseerd wantrouwen), gaan zij nu - samen met anderen - óók vaststellen wie de goede ondernemers en instellingen zijn en is vertrouwen het uitgangspunt van handelen. Het effect van toezicht moet immers zijn dat de doelstellingen van de wetten worden bereikt. Daarom willen inspecties naleving van deze wetten stimuleren. Als blijkt dat dit niet tot het gewenste effect leidt komen andere interventies aan de orde. "Zacht waar het kan en hard waar het moet".

Het zal duidelijk zijn dat dit van de inspectiemedewerkers een andere manier van denken en handelen vraagt. Bij alle rijksinspecties is verandering in houding, werkwijze en gedrag inmiddels zowel onderwerp van gesprek als onderwerp voor trainingen en opleidingen. Binnen verschillende rijksinspecties zijn vaak langlopende, intern opgezette cultuurtrajecten van start gegaan (bijvoorbeeld: Arbeidsinspectie via de aanpak met de titel "De nieuwe inspecteur"; VWA onder de noemer "Toezicht met verstand en gevoel" en de Algemene Inspectiedienst met "Andere AID"). Overigens zal de werkgroep Cultuur een extra verkenning uitvoeren om te bezien hoe deze cultuuromslag verder kan worden vormgegeven. Naast de organisatiegebonden aanpak heeft de Inspectieraad nu ook een inspectie-doorsnijdende aanpak. Afgesproken is dat binnen ieder domein en frontoffice het werken vanuit die andere houding en gedrag expliciet wordt opgepakt en een integraal onderdeel vormt van de opzet van de frontoffices. Om dit te monitoren is een leidraad opgesteld die binnen domeinen wordt toegepast.

Tenslotte introduceert de Inspectieraad de komende tijd de zogenaamde atelieraanpak. Via deze experimentele manier van werken gaan teams (samengesteld uit meerdere rijksinspecties) aan de hand van *real life* gemeten experimenten (kwantitatief en kwalitatief) aan de slag met de beoogde andere manier van werken. Deze atelieraanpak staat garant voor een innovatieve manier van werken waarbij het nieuwe inspecteren op een realistische en overdraagbare manier vorm krijgt.

4f Benchmark

De werkgroep Benchmarking zal zich primair gaan toeleggen op het verder uitwerken en implementeren van een aantal uitkomsten uit de benchmark die in 2006/2007 is uitgevoerd. Tot de voorgenomen activiteiten behoren onder meer het stroomlijnen van klachten-procedures, het uitwerken van onderzoeken naar de afnemerstevredenheid, het instellen van een gebruikersoverleg Mavim (samen met werkgroep ICT), het ondersteunen van leerkoppels en het ondersteunen bij de uitwisseling van kennis en ervaring met betrekking tot het instrument van de Inspectie van het Onderwijs: de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. In lijn met de eerder gevolgde aanpak wordt ook nu gekozen voor een vraaggestuurde werkvorm waarbij nauwe samenwerking met medewerkers uit de rijksinspecties zelf voorop staat. De werkzaamheden lopen door tot en met juni 2008.

Een tweede hoofdtak betreft de voorbereiding van een vervolg op de benchmark 2006/2007. Eerst wordt in 2008 een auditplan opgesteld. In het verlengde van het gedachtegoed van de Inspectieraad wordt in dit plan een wijze van benchmarken uitgewerkt waarbij meer aandacht is voor het verifiëren en objectiveren van verzamelde data. Het auditplan zal mogelijk via visitaties worden gerealiseerd. Bij de uitwerking van het auditplan wordt gebruik gemaakt van de resultaten van de monitor risicomanagement en effectmeting. De inhoudelijke maar ook meer planmatige en administratieve voorbereidingen zijn ter hand genomen en in 2008 zal het opgestelde auditplan worden gerealiseerd. De uitvoering van de

hier genoemde activiteiten zal zo veel mogelijk in samenwerking met de rijksinspecties plaatsvinden.

Bijlage 1 Instellingsbesluit Inspectieraad

(19 februari 2007/Nr. 2007-0000058652 DGMOS/POIR/Orijk)

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, Handelend in overeenstemming met het besluit van de Ministerraad van 8 september 2006;

Besluit:

Artikel 1

Er is een raad van Inspecteurs-Generaal en hoofden van de rijksinspectiediensten, hierna te noemen Inspectieraad.

Artikel 2

1. De Inspectieraad is het verband voor samenwerking tussen de rijksinspectiediensten.
2. De Inspectieraad bevordert dat het toezicht door de rijksinspectiediensten wordt uitgeoefend in overeenstemming met de principes van goed toezicht zoals geformuleerd in de Kaderstellende visies op toezicht 2001 en 2005.
3. De Inspectieraad fungeert daarnaast als opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet of de eerst verantwoordelijke Minister met betrekking tot coördinatie van en de samenwerking in het toezicht van algemene aard door de rijksinspectiediensten.

Artikel 3

1. De Inspectieraad heeft ten minste de volgende leden:
 - De inspecteur-generaal van het Staatstoezicht op de Mijnen (EZ)
 - De directeur-hoofdinspecteur van het Agentschap Telecom (EZ)
 - Het hoofd van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (BZK)
 - Het hoofd van de inspectie voor de Sanctietoepassing (Just)
 - De directeur van de Algemene Inspectiedienst (LNV)
 - De inspecteur-generaal van de Inspectie van het Onderwijs (OCW)
 - De directeur van de Erfgoedinspectie (OCW)
 - De inspecteur-generaal van de Inspectie Werk en Inkomen (SZW)
 - De algemeen directeur van de Arbeidsinspectie (SZW)
 - De inspecteur-generaal van de Inspectie Verkeer en Waterstaat (V&W)
 - De inspecteur-generaal van de VROMinspectie (VROM)
 - De hoofdinspecteur van de Inspectie jeugdzorg (VWS/Justitie)
 - De inspecteur-generaal van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (VWS)\
 - De inspecteur-generaal van de Voedsel en Waren Autoriteit (LNV)
2. De Inspectieraad heeft de volgende adviserende leden:
 - De directeur-generaal Management Openbare Sector van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
 - De directeur-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie.
3. De Inspectieraad heeft de mogelijkheid agendaleden aan te wijzen die het recht hebben vergaderingen bij te wonen.

Artikel 4

De Inspectieraad stelt een werkprogramma en een jaarverslag vast. Het werkprogramma en het jaarverslag worden, na instemming van de verantwoordelijke Ministers en de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, door de laatste gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 5

1. De Inspectieraad kent een voorzitter en een kerncommissie, verder te noemen: dagelijks bestuur.
2. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en drie leden. De voorzitter en de leden van het dagelijks bestuur worden door de leden van de Inspectieraad voor een periode van 2 jaar gekozen.

Artikel 6

1. Een secretariaat ondersteunt de Inspectieraad. Eén medewerker is afkomstig van de voorzittende inspectiedienst. Een tweede medewerker is afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Het secretariaat heeft tot taak het bieden van secretariële en logistieke ondersteuning voor de Inspectieraad.

Artikel 7

Het functioneren van de Inspectieraad zal drie jaar na instelling worden geëvalueerd.

Artikel 8

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.
2. Het besluit vervalt met ingang van 1 januari 2011.

Artikel 9

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Inspectieraad.
Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
A. Nicolai.*

Toelichting

Algemeen

In reactie op de motie Aptroot (TK 2005–2006, 29362, nr. 77), waarin de regering werd verzocht voor 1 januari 2009 één Inspectie- en controledienst voor het bedrijfsleven in te richten, heeft het kabinet in de Ministerraad van 8 september 2006 besloten tot:

- het Project Eenduidig Toezicht. Dit Project beoogt een aantal fundamentele veranderingen in het toezicht te bewerkstelligen. Het verminderen en wegnemen van (onnodige) toezichtslast is als prioriteit gesteld. Daarbij wordt geredeneerd vanuit het toezichtsobject;
- structurele, intensieve samenwerking door rijksinspecties, door middel van de formalisering van het huidige IG-beraad tot een Inspectieraad.

Met de instelling van de Inspectieraad door middel van het onderhavige besluit wordt uitvoering gegeven aan het besluit tot formalisering van het huidige IG-beraad in de vorm van een interdepartementale commissie in de zin van artikel 1 van de Aanwijzingen inzake interdepartementale commissies (Besluit van de Minister-president van 11 maart 1987, Stcrt. 67). Ingevolge deze aanwijzingen gelden voor het instellingsbesluit formele eisen wat betreft de samenstelling, Ministeriële verantwoordelijkheid, omschrijving van de taakopdracht en ondersteuning.

De Inspectieraad is een samenwerkingsverband voor de modernisering van het (rijks)toezicht waarin samenwerking tussen rijksinspectiediensten verplicht is, waarbij mede geredeneerd wordt vanuit het perspectief van de onder toezichtstaande en gewerkt wordt op basis van een gezamenlijk programma voor het gehele toezichtveld, dat door de samenwerkende inspecties wordt bestreken. Daarnaast is de Inspectieraad, in het kader van haar incidentele taak, de opdrachtnemer van de maatregelen die in het Projectplan Eenduidig Toezicht zijn vervat; het doorvoeren van de fundamentele veranderingen in het toezicht die met deze maatregelen worden beoogd is de eerste belangrijke opdracht die de Inspectieraad zal uitvoeren. Zowel voor de uitvoering van de structurele als de projectgebonden taken vormen de principes van goed toezicht zoals omschreven in de Kaderstellende visies op Toezicht van 2001 en 2005 het fundament.

Voorop gesteld moet worden dat dit besluit de verantwoordelijkheid van de Ministers wie het aangaat voor de uitoefening van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden door de individuele inspecteurs-generaal en hoofden van de rijksinspectiediensten onverlet laat. Met betrekking tot de positie van de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties ten aanzien van de Inspectieraad dient opgemerkt te worden dat hij de eerstverantwoordelijke Minister is voor toezicht in brede zin en dientengevolge ten behoeve van een aantal handelingen van de Inspectieraad, genoemd in artikel 4 van het Instellingsbesluit, verantwoording aflegt aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Het artikel betreft de naamgeving van de raad van Inspecteurs-Generaal en de hoofden van de rijksinspectiediensten; de Inspectieraad. Naast de term ‘Inspecteurs-Generaal’ is gekozen voor de neutrale term ‘hoofden’, waaronder begrepen moeten worden de directeurs, hoofdinspecteurs en hoofden van rijksinspectiediensten.

Artikel 2, lid 1

Het eerste lid van artikel 2 positioneert de Inspectieraad als het verband voor samenwerking van de rijksinspectiediensten. Het betreft hier de rijksinspectiediensten die in de Inspectieraad vertegenwoordigd zijn. De structurele doelstelling van de Inspectieraad is het bevorderen en bewaken van die samenwerking. In het kader van deze structurele doelstelling geeft de Inspectieraad uitvoering aan onder meer de volgende taken:

- het ontwikkelen van initiatieven om toezichtslast te verminderen en onnodige toezichtslast weg te nemen en/of te voorkomen;
- het bevorderen van structurele samenwerking tussen de rijksinspecties en het doen van voorstellen over het wegnemen van juridische belemmeringen voor die samenwerking;
- het bevorderen van de helderheid en voorspelbaarheid van toezicht voor bedrijven, instellingen en andere toezichtsobjecten;
- het doen van voorstellen ten aanzien van ICT-randvoorwaarden voor betere uitwisseling van kennis en informatie tussen rijksinspectiediensten;
- het doen van voorstellen met betrekking tot opleidingen over nieuwe werkwijzen en het bevorderen van een gezamenlijke kennisontwikkeling op het gebied van toezicht;

Artikel 2, lid 2

De Kaderstellende visie op toezicht 2001 (2000–2001, 27831, nr. 1) en de Kaderstellende visie op toezicht 2005 (2005–2006, 27831, nr. 15) omvatten het kabinetsbeleid inzake de positionering en inrichting van het toezicht op rijksniveau. Beide visies bevatten een lijst van aandachtspunten om het toezicht onafhankelijk, transparant en professioneel in te richten en fungeren als leidraad voor het toezicht.

Artikel 2, lid 3

Naast de structurele doelstelling fungeert de Inspectieraad ook als het collectief waaraan door het kabinet en vakMinisters verzoeken en opdrachten met betrekking tot toezicht kunnen worden verleend. Een voorbeeld van een dergelijke opdracht is het Projectplan Eenduidig Toezicht (2006–2007, bijlage bij kamerstuk 29362, nr. 107).

Artikel 3, lid 1

Artikel 3 benoemt de leden van de Inspectieraad. Door in het eerste lid functionarissen in plaats van personen als lid aan te wijzen worden extra formaliteiten bij opvolging voorkomen (bij benoeming op persoonlijke titel is dit niet mogelijk). Daarbij is de formulering ‘ten minste’ gekozen om aan te geven welke inspecteurs-generaal en hoofden van rijksinspectiediensten in ieder geval deel uitmaken van de Inspectieraad en voorts om de mogelijkheid om andere rijksinspectiediensten deel te laten uitmaken van de Inspectieraad open te houden.

Artikel 3, lid 2

In het tweede lid van artikel 3 worden de adviserende leden onderscheiden van de leden in het eerste lid. De directeur-generaal Management Openbare Sector en de directeur-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving zijn enkel waarnemend lid, vanwege de respectievelijke verantwoordelijkheden voor het beleid ten aanzien van de bestuurlijke organisatie en kwaliteit van toezicht en het beleid ten aanzien van de rechtshandhaving. Zij zullen geen voorzitter zijn van de Inspectieraad, daar artikel 4 lid 1 spreekt over leden en niet over de adviserende leden.

Artikel 3, lid 3

Het derde lid van artikel 3 geeft de Inspectieraad de mogelijkheid agendaleden toe te laten. Agendaleden staan wat meer op afstand van de Inspectieraad dan adviserende leden.

Artikel 4

Het jaarlijks opstellen van een werkplan van de Inspectieraad wordt aanbevolen door de Aanwijzingen voor interdepartementale commissies (artikel 5 lid f). Het werkplan biedt inzicht in de concrete acties die worden uitgevoerd met de in artikel 2 genoemde taken als basis. Aan dit werkplan dient elke Minister die een ondergeschikte in de Inspectieraad heeft zitten zijn goedkeuring te verlenen, voor zover het de inzet van middelen betreft waarvoor hij de verantwoordelijkheid draagt. De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties beoordeelt het plan in het licht van de bijdrage aan de verwezenlijking van de kabinetsvisie op toezicht, zoals verwoord in de Kaderstellende Visie op Toezicht 2005 en het project Eenduidig Toezicht.

In het werkplan van de Inspectieraad wordt eveneens aandacht besteed aan de jaarlijkse opgave ten aanzien van de geïntegreerde inspectieprogramma's van de verschillende frontoffices; deze worden in het werkplan van de Inspectieraad verankerd en als bijlage bijgevoegd. Met betrekking tot deze onderdelen is daardoor sprake van een groeidocument. Overigens zullen de inspecties in toenemende mate delen van hun jaarplannen besteden aan samenwerking en concrete, gezamenlijke inspectieactiviteiten.

Artikel 5, lid 1

Artikel 5 van de Aanwijzingen inzake interdepartementale commissies raadt aan om een kerncommissie in te stellen teneinde omvangrijke vergaderingen zoveel mogelijk te voorkomen. De kerncommissie van de Inspectieraad wordt dagelijks bestuur genoemd. Zij fungeert als aanjager van de samenwerking tussen de inspecties en signaleert ten behoeve van de Inspectieraad als geheel wanneer de samenwerking en de uitvoering van de in artikel 2 lid 3 genoemde taken onvoldoende van de grond komt. De leden van de Inspectieraad nemen gezamenlijk besluiten.

Artikel 5, lid 2

Vanwege de specifieke expertise die is vereist, zal de voorzitter uit de leden van de Inspectieraad worden gekozen. De voor de aangewezen voorzitter verantwoordelijke Minister dient aan deze keuze zijn goedkeuring te verlenen.

Artikel 6

De Inspectieraad heeft een secretariaat. Het secretariaat bestaat uit ten minste twee medewerkers, te weten één medewerker afkomstig van dezelfde inspectiedienst als de voorzitter en een medewerker van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met de eerst genoemde medewerker wordt de link tussen het secretariaat en de voorzitter geregeld. Het secretariaat heeft tot taak het bieden van secretariële en logistieke ondersteuning voor de Inspectieraad, door middel van:

- het voorbereiden van bijeenkomsten van de Inspectieraad;
- het zorgdragen voor verslaglegging van bijeenkomsten van de Inspectieraad;
- het verspreiden van verslagen, actielijsten en overige notities.

Artikel 7

Volgens artikel 8 van de Aanwijzingen inzake interdepartementale commissies is een evaluatie van de raad verplicht. Tijdig voor de afloop van de termijn die bij de instellingsbeschikking is gesteld, namelijk drie jaar na instelling en één jaar voor de vervaldatum, heroverweegt de insteller het nut van het eventuele voortbestaan van de interdepartementale commissie – met een al dan niet gewijzigde taak, samenstelling en werkwijze.

Artikel 8

Volgens artikel 3.2 onder c van de Aanwijzingen inzake interdepartementale commissies dient de Inspectieraad voor ten hoogste vier jaren te worden ingesteld, aangezien de raad niet tevens ambtelijk voorportaal is.

Bijlage 2 Samenstelling Inspectieraad en Dagelijks Bestuur

INSPECTIERAAD

Leden

• Inspectie Verkeer en Waterstaat (V&W)	Johan de Leeuw (voorzitter)
• Staatstoezicht op de Mijnen (EZ)	Jan de Jong
• Agentschap Telecom (EZ)	Marita Schreur
• Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (BZK)	Ric de Rooij
• Inspectie voor de Sanctietoepassing (Just)	Wouter Meurs
• Algemene Inspectiedienst (LNV)	Rob van Lint
• Inspectie van het Onderwijs (OCW)	Jan Teuwen
• Inspectie Werk en Inkomen (SZW)	Kete Kervezee
• Arbeidsinspectie (SZW)	Jaap Uijlenbroek
• VROM-inspectie (VROM)	Harry Paul
• Inspectie Jeugdzorg (VWS/Justitie)	Joke de Vries
• Inspectie voor de Gezondheidszorg (VWS)	Gerrit van der Wal
• Voedsel en Waren Autoriteit (LNV)	André Kleinmeulman
• Erfgoedinspectie (OCW)	Sondang Siregar

Agendaleden

• Krijgsmacht (Def)	Michiel van Maanen
• Algemene Rekenkamer	Maurits de Brauw
• Belastingdienst/Douane	Willy Rovers

Adviserende leden

• Ministerie van BZK /DG-MOS	Rob Kuipers
• Ministerie van Justitie / DG Rechtshandhaving	Hans van der Vlist / Just Stam

Secretaris

• Bureau Inspectieraad	Jeroen Staal
• Bureau Inspectieraad	Wim Klever

DAGELIJKS BESTUUR

Leden

• Inspectie Verkeer en Waterstaat (V&W)	Johan de Leeuw (voorzitter)
• Inspectie Werk en Inkomen (SZW)	Kete Kervezee
• Voedsel en Waren Autoriteit (LNV)	André Kleinmeulman
• Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (BZK)	Ric de Rooij

Secretaris

• Bureau Inspectieraad	Jeroen Staal

Bijlage 3 Activiteitenplanning per domein

Inleiding

De opgave van het programma Eenduidig Toezicht was aanvankelijk gericht op elf domeinen:

1. horeca
2. land- en tuinbouw
3. ziekenhuizen
4. Schiphol
5. vleesketen
6. vervoer over de weg
7. recreatie
8. metaalindustrie
9. kinderopvang
10. afvalverwerking en -verzameling
11. chemische industrie

In die domeinen zijn dan ook de meeste resultaten zichtbaar van de samenwerking tussen inspecties en met andere toezichthouders. Tegelijk is samenwerking opgezet in elf andere domeinen:

12. gezondheidszorg (care)
13. nucleaire industrie
14. vervoer over water
15. railvervoer
16. buisleidingen
17. bouwnijverheid
18. houtverwerkende industrie
19. overige industrie
20. sanctietoepassing
21. levensmiddelenhandel
22. rampenbestrijding en crisisbeheersing

Reeds langer lopende domeinen waarbinnen wordt samengewerkt:

23. delfstofwinning
24. integraal toezicht jeugd

Deze domeinen lopen sterk uiteen wat betreft het type en aantal bedrijven, de mate van betrokkenheid van rijks- dan wel gemeentelijke en provinciale inspecteurs, en natuurlijk de gewenste verbeteringen in het toezicht. Daarom worden de maatregelen in ieder domein gebaseerd op de feitelijke situatie.

Het volgende overzicht schetst in hoofdlijnen wat er in een domein aan de hand is, welke maatregelen genomen zijn, welk effect die inmiddels hebben, en welke vervolgacties de rijksinspecties in petto hebben.

Op de laatste bladzijde staat een overzicht van de afkortingen waarmee de inspecties worden aangeduid.

DOMEINEN BINNEN DE OORSPRONKELIJKE OPDRACHT

1. Horeca

Uitkomst meting toezichtlasten

Uit eerdere metingen uitgevoerd in opdracht van VWS en door KHN blijkt dat bedrijven vooral de administratieve lasten van het toezicht als ergerlijk ervaren. Op de voornaamste belevingsfactor (deskundigheid, houding en werkwijze) scoren de afzonderlijke inspecties voldoende tot goed, maar de stapeling van toezicht wordt als een last ervaren. Ongeveer 25% van het toezicht in de horeca wordt uitgeoefend door rijksinspecties; het meeste toezicht komt vanuit de gemeente.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Sinds 1 januari 2007 krijgt de horeca vanuit het rijk één basisinspectie per jaar, uitgevoerd door de VWA namens de rijksinspecties. Een extra inspectie is mogelijk bij verhoogd risico op overtreding van de leeftijdsgrenzen voor alcohol en tabak.
- *Front office.* Vanaf begin 2007 is er voor horecaondernemers een frontoffice als aanspreekpunt voor het rijkstoezicht. De frontoffice coördineert tevens de bezoeken door de rijksinspecties.
- *In samenwerking met EZ is een branchewijzer tot stand gebracht.* Deze bundelt relevante informatie voor de ondernemer over vergunningen, voorschriften en toezicht in de horecabranche.
- *Houding en werkwijze.* De afzonderlijke rijksinspecties in dit domein hebben ieder een eigen traject voor verbetering van houding en werkwijze. Deze trajecten worden geleidelijk samengebracht.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* De rijksinspecties hebben gezamenlijk jaarplannen 2007 en 2008 voor de horeca opgesteld. Voor het jaarplan 2008 wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de gezamenlijke risicoanalyse, die opgesteld is met alle betrokken rijksinspecties.
- *Samenwerking met andere landelijke toezichthouders.* Beperkt stemmen de rijksinspecties hun controles af met andere landelijke toezichthouders (o.a. Verispect, BUMA/STEMRA, Belastingdienst, Douane en CBS). Verkenningen voor werkafspraken met waterleidingbedrijven krijgen gestalte in een pilot.
- *Samenwerking met andere overheden.* Er lopen samenwerkingspilots met gemeenten Amsterdam, Delft, Rotterdam, Tilburg en Zwolle. Andere gemeenten volgen mogelijk. De samenwerking concentreert zich op startende ondernemers, evenementen en bedrijven die de regels slecht naleven.
- *ICT.* De VWA en de gemeente Zwolle testen een door de rijksinspecties ontwikkelde ICT-applicatie die essentieel is voor de benodigde informatieuitwisseling.
- *Taakoverdracht.* Controles van arbeidstijden en arbeidsomstandigheden zijn van de AI overgegaan naar VWA (Stcrt. 8 juni 2007, nr. 108). De primaire verantwoordelijkheid blijft bij de AI en SZW, evenals risicoanalyses, opstellen van projectplannen, handhavingbeleid en opleggen van een bestuurlijke boete.

Effecten tot nu toe

De kwantitatieve toezichtlast door rijksinspecties is in 2007 verminderd met ruim 25%. De branchevereniging Koninklijk Horeca Nederland is tevreden over de resultaten, ook op het gebied van houding en werkwijze, en ziet uit naar vergelijkbare resultaten bij gemeentelijke toezichthouders.

Vervolg

- *Samenwerking met andere overheden.* Voor bedrijven die vertrouwen verdienen omdat ze de regels goed naleven, wordt gezocht naar effectieve samenwerking met gemeenten. Na afronding van de diverse pilots zullen de rijksinspecties de beste aanpak voor samenwerking met gemeenten bekend maken en uitdragen naar zoveel mogelijk gemeenten. Deze kennisoverdracht vindt plaats in het kader van het project Pioniergemeenten Wallage, onderdeel van de Uitvoeringsagenda bestuursovereenkomst VNG-rijk. Ook gemeenten zelf kunnen veel doen om de toezichtlasten in de horeca te verminderen. Vooral door het gemeentelijke toezicht eenduidig te beleggen, bv. wat betreft de rol van de brandweer en de

bestuurlijke ophanging. Dergelijke verbeteringen mogen verwacht worden op grond van de bestuursovereenkomst VNG-rijk.

- *ICT*. Uitbreiding van ICT-voorzieningen voor meerdere gemeenten en de VWA verdient aanbeveling.
- *Taakoverdracht*. Werkelijke taakoverdracht tussen rijksinspecties (inclusief beleidsmatige verantwoordelijkheid) is niet mogelijk zonder politieke besluitvorming. Een mogelijk knelpunt voor verdere samenwerking is de financiering.

2. Land- en tuinbouw

Uitkomst meting toezichtlasten

In dit domein worden de kwantitatieve lasten van het toezicht niet als hoog beschouwd. Belangrijker is de ervaren last van toezicht (de kwalitatieve last), die overigens varieert per toezichthouder. Ongeveer 29% van het toezicht in de land- en tuinbouw wordt uitgeoefend door rijksinspecties; het meeste toezicht komt vanuit de gemeente.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken*. Sinds 1 januari 2007 krijgt de land- en tuinbouw vanuit het rijk maximaal twee reguliere inspecties per jaar.
- *Front office*. Er is een inspectieloket geopend, met een centraal telefoonnummer en een website die informatie geeft over al het (rijks)toezicht in de land- en tuinbouw.
- *Houding en werkwijze*. De toezichthouders in dit domein hebben hun eigen trajecten voor cultuurverandering, met kernbegrippen als 'toezicht vanuit vertrouwen' en de ontwikkeling van compliance assistance. De AID, die 80 tot 90% van het rijkstoezicht in dit domein uitvoert, gaat daarnaast ook controle-uitkomsten terugmelden aan de gecontroleerde. Dit was één van de wensen genoemd in de toezichtlastmeting en is bedoeld om het leereffect van de controles te vergroten.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties*. Een gezamenlijk jaarplan brengt planningen van de verschillende rijkstoezichthouders bij elkaar, om verschillende bezoeken aan hetzelfde bedrijf te voorkomen (behoudens dringende redenen voor afzonderlijke controle).
- *Samenwerking met andere overheden*. Er lopen en komen diverse pilots met decentrale overheden (gemeentes, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke milieudiensten), waarin een scala aan samenwerkingsmogelijkheden wordt getest: gezamenlijke risicoanalyse en op basis daarvan onderling afgestemde planning, signaalfunctie voor elkaar, onderaanneming, overnemen van taken. Middels het uittesten van deze vormen in de praktijk zullen veelbelovende samenwerkingsvormen worden geselecteerd, die daarna op grotere schaal kunnen worden toegepast.
- *ICT*. Er lopen testen van het Meldingensysteem, dat meldingen centraal registreert, doorstuurt naar de verschillende inspecties en de termijnen voor afhandeling bewaakt.

Effecten tot nu toe

Ondernemers ervaren een verbetering in de communicatie en de transparantie van het toezicht. In 2008 is de verwachting dat verbeterde afstemming tussen rijksoverheid en decentrale overheden merkbaar zal worden in de kwantitatieve last. Winst op het kwalitatieve deel is begonnen door terugmelding van de controle-uitkomsten.

Door de pilots met andere overheden verbetert de deskundigheid van de betrokken partners, aangezien deze hiermee ook kennis ontwikkelen van andere terreinen dan het eigen terrein. Aandachtspunt voor samenwerking is dat een gezamenlijke werkwijze aan moet sluiten bij de cultuur en werkwijze van de betreffende samenwerkingspartners, die onderling sterk kunnen verschillen.

Vervolg

- *Aantal inspectiebezoeken*. Omdat een aanzienlijk deel van het toezicht door decentrale overheden plaatsvindt, werkt dit domein toe naar maximaal twee overheidsinspecties per jaar.
- *Front office*. Het loket zoekt samenwerking met het LNV-loket (dat informatie geeft over alle voor land- en tuinbouw geldende LNV-regelgeving)
- *Samenwerking tussen rijksinspecties*. Op de middellange termijn zal het toezicht in dit domein veranderen door de fusie tussen VWA, AID en PD (afrondering 2011), die moet leiden tot efficiënter en effectiever toezicht en minder toezichtlast.
- *Samenwerking met andere overheden*. Gezamenlijke risicoanalyse met decentrale overheden in een pilot met de gemeente Den Bosch en twee waterschappen, als basis voor gezamenlijke

prioriteiten en taakverdeling. (1^e kwartaal 2008; de risicoanalyse door de AID is al bijna rijksbreed).

- *ICT.* Voor het terugmelden van controleresultaten wordt aangesloten bij de internetapplicatie "mijn dossier" van de Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. Hier kunnen ondernemers de van hen geregistreerde gegevens inzien, de status van hun aanvragen bekijken en dus op korte termijn ook de resultaten van bij hen uitgevoerde controles teruglezen. Verder zal het gebruik van het door de AID ontwikkelde "digitaal dossier" (wat inmiddels ook in andere domeinen wordt getest en gebruikt) worden uitgebouwd.
- *Taakoverdracht.* De AID, AI en PD evalueren hun project in de glastuinbouw op mogelijkheden om taken (m.b.t. arbeidsomstandigheden) aan elkaar over te dragen. Tevens zijn voorbereidingen getroffen om de monsternametaken van de VWA in de land- en tuinbouw over te dragen naar de AID.

3. Ziekenhuizen

Uitkomst meting toezichtlasten

De kwantitatieve toezichtlasten voor ziekenhuizen zijn gering: gemiddeld ongeveer 0,1% van hun budget. De kwaliteit van de inspecties wordt in algemene zin gewaardeerd met een 7,7. Reductie van toezichtlasten heeft vooral een kwalitatief karakter en moet zich onder meer richten op de deskundigheid, houding en werkwijze van de inspecteur, en informatieverzameling. Ongeveer 73% van het toezicht op de ziekenhuizen wordt uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Een maximum van twee reguliere inspecties per jaar is niet van toepassing in dit domein (geen MKB).
- *Front office.* Er is een front office met centraal aanspreekpunt en website.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Sinds enkele jaren voegen de rijksinspecties hun jaarplannen bijeen. Dit domein loopt voorop bij het maken van een verkenning naar de mogelijkheid van een gezamenlijke risicoanalyse. Door onderzoek naar de (statistische) samenhang tussen inspectieresultaten van IGZ-VWA en AI wil men meer samenhang krijgen in de gezamenlijke planning van de rijksinspecties. VWA gaat het gebruiken voor selectie van ziekenhuizen voor nacontroles op (afdeling)keukens. Verder is er een gezamenlijk onderzoek begonnen van AI en IGZ naar de werkdruk van arts-assistenten. Ook is een gezamenlijk project begonnen naar de arbeidsomstandigheden bij ioniserende straling binnen ziekenhuizen. In de loop van 2008 zal een gezamenlijke rapportage worden uitgebracht. De VWA en IGZ werken samen bij controles op de kwaliteit van ziekenhuiskeukens en afdelingskeukens binnen ziekenhuizen.
- *Samenwerking met andere overheden.* Pilots zijn of komen er met gemeente Rotterdam en Groningen.

Effecten tot nu toe

Ziekenhuizen gaan in 2008 merken dat rijksinspecties meer afgestemd werken door gezamenlijke themaonderzoeken en communicatie. Dat inspecties gezamenlijk (risico)objecten selecteer, zal men niet merken.

Vervolg

- *Taakoverdracht.* AI, IGZ en VI onderzoeken de mogelijkheid van taakoverdracht (controles op radioactieve materialen).

4. Schiphol

Uitkomst meting toezichtlasten

De administratieve lasten variëren van bijna nul tot ca € 62.000 per inspectie. Dit komt door de enorme variëteit in tijdsduur en frequentie van de inspecties. Fysieke inspecties bij de grensbewaking geven de meeste administratieve last. De grenscontroles plaats op binnenkomende en uitgaande goederen zijn door de EU verplicht. Gemiddeld zijn bedrijven positief over de toezichtshouders, maar er zijn wel ergernissen: steeds wisselende inspecteurs, uiteenlopende kwaliteit inspectieuitvoering, verschillende beoordeling van gelijke situaties, onduidelijkheden over het doel van de inspectie.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Er zijn niet meer dan twee reguliere rijksinspecties per jaar, behoudens de verplichte (inter)nationale controles op safety, security en grensbewaking.
- *Front office.* Er is een website voor het domein Schiphol.
- *Houding en werkwijze.* De nieuwe werkwijze en houding van inspecteurs is onderdeel van de verbetermaatregelen.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Er is een geïntegreerd inspectieprogramma. Een overheidsbrede risicoanalyse op het gebied van veiligheid is gaande. Er is een pilot voor gezamenlijk inspecteren van luchtvracht gerealiseerd (met rijksinspecties).
- *Samenwerking met andere overheden.* Samen met andere overheden is een pilot uitgevoerd voor milieuhandhaving.
- *ICT.* Een pilot voor het bezoekeninformatiesysteem is afgerond.
- *Taakoverdracht.* Taakoverdracht op het gebied van controles van vrachtgoederen heeft plaatsgevonden tussen Douane en diverse (rijks)inspectiediensten waaronder IVW, VWA, PD, AID, IgZ, VI. Er zijn aanvullende afspraken omtrent wederzijdse oog-en-oortuig, vooruitlopend op taakoverdracht tussen (rijks)inspecties onderling en tussen inspecties en Amsterdam Airport Schiphol (Airport Authority). Het gaat hierbij over o.a.: arbeidsomstandigheden, controle verkeersveiligheid, inspecties bodemgebruik, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen en controles luchtvracht.

Effecten tot nu toe

De website maakt het duidelijker voor ondernemers welke inspectie waar over gaat, en is er ook één aanspreekpunt. Een meer afgestemde wijze van toezichthouden zal, als gevolg van een geïntegreerd inspectieprogramma in 2008 merkbaar moeten worden. Het is nog niet duidelijk wanneer cultuureffecten duidelijk zullen worden.

Vervolg

- *Front office.* De front office (met bemensing, een telefoonnummer voor ondernemers en een meldpunt toezichtlasten) wordt actief in het 1^e kwartaal van 2008. Deze front office is opgezet als een bestuursapparaat van regisserende toezichthouders, met ondersteuning vanuit een klein secretariaat. De gemeente Haarlemmermeer, de provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap Rijnland nemen deel.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Een gemeenschappelijk jaarplan komt in het 2^e kwartaal van 2008. Evenals in 2007 worden een aantal gezamenlijk voorbereide en afgestemde inspectieacties uitgevoerd op gebied van milieuhandhaving en vrachtcontroles. Deze stimuleren de samenwerking en dragen bij aan de gewenste cultuurverandering binnen de diensten.
- *ICT.* De gegevensuitwisseling krijgt vorm door applicaties zoals de Informatiemodule Luchtvaartbeveiliging en de Inspectie Applicatie Schiphol.

5. Vleesketen

Uitkomst meting toezichtlasten

Met uitzondering van de lasten als gevolg van het (wettelijk voorgeschreven) permanent toezicht binnen de grotere slachterijen, wordt de toezichtlast in kwantitatieve zin (in euro's) als relatief beperkt beschouwd. Daarentegen worden de kwalitatieve lasten van toezicht als hoog ervaren, vooral door een repressieve en rigide benadering waarbij inspecties boetes uitdelen zonder waarschuwing. Het toezicht in de diverse onderdelen van de vleesketen wordt voor tussen de 74 en 99% uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Bij de diervoederbedrijven is max. 2 bezoeken per jaar een feit sinds 2007. In de overige vleesindustrie is dit maximum niet aan de orde, aangezien daar sprake is van (semi) permanent toezicht of werkzaamheden op verzoek.
- *Houding en werkwijze.* De afzonderlijke inspecties zijn actief in het trainen van de inspecteurs op een andere houding en werkwijze. In de vleesketen wordt de nieuwe werkwijze en houding inmiddels geïncorporeerd.

Effecten tot nu toe

De toezichtlast is verminderd doordat sinds 2007 het aantal bezoeken door rijksinspecties wordt beperkt tot maximaal twee per jaar.

Vervolg

- *Front office.* Vanaf het 1^e kwartaal van 2008 is er een front office.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* In 2008 wordt een aanzet gemaakt voor een gezamenlijk jaarplan voor de betrokken inspecties. De rijksbrede risicoanalyse zal in 2008 starten m.b.t. de werkzaamheden in 2009 (gekoppeld aan het jaarplan). Dit gaat stapsgewijs, dus eerst bijv. VWA, AID en VI en een jaar later de AI erbij etc. Op de middellange termijn zal het toezicht in dit domein veranderen door de fusie tussen VWA, AID en PD (afronding 2011), die moet leiden tot efficiënter en effectiever toezicht en minder toezichtlast.
- *Samenwerking met andere overheden.* Een ambitieuze pilot in Noord-Brabant start 1-1-2008, gericht op het eind van de keten (VWA). In verband met slagvaardigheid is besloten om het midden van de vleesketen (veehouderij) niet mee te nemen. Brede deelname: provincie, 15 gemeenten, regionale belastingdienst. In de pilot krijgt de front office een zware rol. Hoog informatiepeil doordat (selectie) van bedrijven gegevens over erkenning, inspectieresultaten en uitslagen monsteropnames kan inlezen ('Mijn toezichtdossier').
- De toezichthouders willen meer gebruik gaan maken van informatie die bedrijven al voorhanden hebben, bijv. in de kwaliteitborgingssystemen. De VWA is momenteel bezig met een strategische ICT-scan om de mogelijkheden en tijdspad hiervan in beeld te brengen.
- *ICT.* De nieuwe ICT tool "Digitaal Dossier" zal worden getest. Hiermee krijgen inspecteurs online (real time) toegang tot informatie bij gecontroleerden (objecten, personen en voertuigen). Tevens wordt gestart met experiment toepassing EDP, waarbij bedrijfsgegevens worden gebruikt voor inspectieanalyse. Uitkomsten vormen basis voor gezamenlijke risicoanalyse. EDP (Electronic data processing) geeft uitsluitsel over de mate waarin de verantwoordelijke zijn zaken op orde heeft ('in control is') d.m.v. de onafhankelijke en onpartijdige beoordeling van de betrouwbaarheid, beveiliging, effectiviteit en efficiency van geautomatiseerde informatiesystemen, de organisatie van de automatiseringsafdeling en de technisch/organisatorische infrastructuur van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
- *Taakoverdracht.* De mogelijkheid voor overdracht van controletaken (o.a. diervoeder) tussen AID en VWA wordt onderzocht. De (juridische) overlap inzake de VWA en AID ten aanzien van de schakels in de vleesketen verdwijnt door de fusie (uiterlijk 1-1-2011), en mogelijk eerder door verregaande samenwerkingsverbanden in het gewenningsproces.

6. Vervoer over de weg

Uitkomst meting toezichtlasten

Het bedrijfsleven vindt dat er teveel afzonderlijke inspecties zijn en dat sommige controles onnodig lang duren. Verder ontbreekt bij veel inspecties een terugkoppeling (leerzame conclusies en aanbevelingen).

Het toezicht in de diverse subdomeinen (goederenvervoer, busvervoer, taxivervoer) wordt voor tussen de 65 en 94% uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* In dit domein waren er al minder dan twee bezoeken per jaar.
- *Front office.* Er is een front office (website online, telefoonnummer, een bureau met bemensing).
- *Houding en werkwijze.* Een nieuwe werkwijze en houding is inmiddels geïncorporeerd in dit domein.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Er is zowel een gezamenlijk jaarplan als een gezamenlijke risicoanalyse (tot stand gebracht met alle deelnemende toezichthouders). Weginspecties door IVW, KLPD en VI worden inmiddels afgestemd.
- *Samenwerking met andere overheden.* Hoewel lokaal toezicht een belangrijk deel van de toezichtslast uitmaakt, is om reden van de ongunstige verhouding van kosten en baten besloten nog geen energie te stoppen in deze vorm van toezicht. In de taxisector zijn per regio handhavingsplatforms actief met IVW, regio politie, belastingdienst en in wisselende samenstelling ook gemeenten, UWV, SIOD, OM, KMAR, e.a. Verder is er overleg voor informatieuitwisseling en afstemming (bv. voor gezamenlijke bedrijfsonderzoeken). Daarnaast is er op projectmatige basis samenwerking in interventieteams.

- *ICT.* De eerste versie van Digitaal Dossier is gestart, waarmee IVW en KLPD een deel van elkaars informatie kunnen inzien.

Effecten tot nu toe

Nu de basis voor samenwerking en integratie gelegd is, kan vanaf 2008 toegewerkt worden naar de resultaten. De maatregelen in het gezamenlijk jaarplan 2008 leiden tot ca. 2 tot 10% toezichtlastreductie. De lasten nemen met nog eens ca. 5% af voor bedrijven die de regels goed naleven, doordat selectiever toezicht zal ontstaan dankzij het digitaal dossier. Kwalitatieve lastenreductie ontstaat door de toegenomen transparantie en toegankelijkheid (Inspectieloket Wegvervoer)

Vervolg

- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* In 2008 zullen de organisaties die samenwerken in de front office verder zoeken naar integratie van activiteiten. Leidende doelstellingen hierbij blijven een vermindering in toezichtslast voor de bedrijven, en een verbetering van de toezichtsactiviteiten. Het gezamenlijk jaarplan 2008 benoemt bundeling van acties zoals toezicht op rij- en rusttijden in het veevervoer en bij eigen vervoerders, en weginspecties door KLPD en IVW. Daarnaast is er een gezamenlijke ontwikkelagenda vastgesteld, die moet leiden tot verdere integratie, samenwerking en overdracht. Hierbij speelt ook het programma Cultuur en Werkwijze een belangrijke rol.

7. Recreatie

Uitkomst meting toezichtlasten

De toezichtlastmeting is eind september 2007 afgerond. In de recreatie scoren individuele inspecties op zich positief (gemiddeld een 7,5), maar de stapeling van toezicht veroorzaakt veel last. Het toezicht in de diverse subdomeinen (dagrecreatie, groepsaccommodaties, kampeerterreinen en bungalowparken, zwembaden, sauna's en thermen en evenementen) wordt voor tussen de 11 en 48% uitgeoefend door rijksinspecties; het meeste toezicht komt vanuit de gemeente.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Dagrecreatiebedrijven met een adequaat zelfcontrolesysteem worden (middels het bonus/malus systeem) eens per 2 of 3 jaar geïnspecteerd.
- *Houding en werkwijze.* De VWA is een pilot begonnen bij twee grote attractieparken (samen met AI en VI), waar tevens een nieuwe werkwijze en houding is geïntroduceerd.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gezamenlijke inspecties op projectniveau VWA, AI en VROM inspectie (subdomein dagrecreatie en campings).

Effecten tot nu toe

Het is nog te vroeg om effect te kunnen zien van de maatregelen in dit domein.

Vervolg

- *Aantal inspectiebezoeken.* Vanaf het 4^e kwartaal van 2008 zullen niet meer dan twee reguliere rijksinspecties per jaar plaatsvinden. Voor evenementen kan dat wat langer duren.
- *Front office.* Er wordt onderzocht of voor de front office recreatie aangesloten kan worden bij de front office horeca of Antwoord voor bedrijven (voorheen Bedrijvenloket).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Een gemeenschappelijk jaarplan voor 2009 komt in het 4^e kwartaal van 2008 gereed, evenals risicoanalyses (3^e kwartaal) en een voorstel voor structurele samenwerking in de dagrecreatie.
- *Samenwerking met andere overheden.* In 2008 worden pilots met gemeenten voorbereid.
- *Voorjaar 2008 stakeholderoverleg met de evenementenbranche i.s.m. normcommissie evenementen (NEN).*
- *ICT.* In 2008 wordt in het kader van het gezamenlijk jaarplan onderzocht hoe ICT een bijdrage kan leveren aan de vermindering van de toezichtlast in het recreatiedomein. De mogelijke inzet van ICT is afhankelijk van de inhoud van het jaarplan dat door de rijksinspecties wordt opgesteld.
- *Taakoverdracht.* In 2008 worden mogelijkheden van taakoverdracht onderzocht.

8. Metaalindustrie

Uitkomst meting toezichtlasten

Ondernemers hebben last van onvoldoende samenwerking tussen inspecties en van onvoldoende duidelijke informatie over wet- en regelgeving. Ook mist men een centraal aanspreekpunt en de mogelijkheid om klachten in te dienen. De sector verwacht dat winst vooral te halen valt bij de gemeenten en bij de belastingdienst.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Een maximum van twee reguliere rijksinspecties per jaar door koppeling van informatie van VI, VWA en AI.
- *Front office.* Een website met digitaal klachtenmeldpunt en telefoonnummer. In overleg met Antwoord voor bedrijven (voorheen Bedrijvenloket) is een branchewijzer samengesteld.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gezamenlijk jaarplan.
- *Samenwerking met andere overheden.* Pilots met gemeente Enschede en Eindhoven t.b.v. verbetering van de selectiviteit, taakoverdracht van het rijk naar de gemeente en verhoging kwaliteit van handhaving (deskundigheid, terugkoppeling etc.). Ook de nieuwe werkwijze en houding worden geïncorporeerd in deze pilots.

Effecten tot nu toe

De website zal zorgen voor meer transparantie in het optreden van inspecties. Verder kan men klachten over handhaving kwijt. Daadwerkelijk significante effecten zijn afhankelijk van gemeenten.

Vervolg

- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Risicoanalyse 2^e kwartaal 2008.
- *Samenwerking met andere overheden.* Uitbreiding van pilots met gemeenten.

9. Kinderopvang

Uitkomst meting toezichtlasten

De kwantitatieve last is zeer laag, wel zijn er diverse kwalitatieve verbeterpunten. Opvallend is de overheersende mening van de ondernemers in de kinderopvang dat zij het toezicht door de GGD (1^e lijns toezicht) te veel een papieren toezicht vinden. Het toezicht door de GGD gaat uit van ondernemers die zelf gemotiveerde keuzes maken en die vastleggen in beleid. 'Modern' toezicht dus, dat blijkbaar niet altijd op prijs wordt gesteld. Ongeveer 3% van het toezicht wordt uitgeoefend door rijksinspecties; bijna alle toezicht komt vanuit de gemeente.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Dit domein kende al (zeer veel) minder dan twee bezoeken vanuit de rijksinspecties.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gezamenlijk jaarplan 2008 gerealiseerd. Afstemming rijkscontrolebezoeken: VWA en IvhO hebben in 2007 steekproeven afgestemd om stapeling van toezicht te voorkomen.

Effecten tot nu toe

Op korte termijn is slechts een gering effect te verwachten. Echte stappen kunnen pas gezet worden na afronding van de politieke besluitvorming over de positionering van het toezicht.

Vervolg

- *Front office.* De wenselijkheid van een front office wordt nog onderzocht. Het is niet logisch om het rijk daarvan trekker te maken (97% van het toezicht komt vanuit de gemeente). Omdat de GGD voor 93% de inspecties in de kinderopvang uitvoert, lijkt de GGD een belangrijke gegadigde. Bovendien zijn de 33 GGD-en landelijk georganiseerd in een vereniging (GGD-Nederland). Anderzijds zijn GGD-en gemeentelijke organisaties (meestal in wgr-verband) en daarom is voor de optie van een front-office bij de GGD wel draagvlak nodig bij de gemeenten (VNG).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* In voorbereiding zijn risicoanalyses. IWI gaat in 2008 gebruik maken van de steekproef van VWA. Er komt geen gemeenschappelijk jaarplan Kinderopvang van de rijksinspecties. Het toezicht in de kinderopvang is voor de rijksinspecties een te klein onderdeel van hun takenpakket om energie te steken in een gemeenschappelijk

jaarplan. Wel maakt IWI een folder over het (rijks)toezicht in de kinderopvang, die ondernemers informeert over de taken van de rijksinspecties en over de geplande onderzoeken in 2008.

- *Samenwerking met andere overheden.* In 2008 start met gemeentelijke pilots (Den Bosch en Delft) voor gezamenlijk inspecteren GGD, brandweer, bouw- en woningtoezicht. Andere pilots, zoals de lopende proef van VWA en GGD-Den Bosch, betreffen samenwerking rijksinspecties met gemeentelijke diensten.
- *Taakoverdracht.* Taakoverdracht wordt gezien na besluit OCW of toezicht kinderopvang lokaal blijft of gecentraliseerd wordt. Omdat de staatssecretaris van OCW op korte termijn geen besluit neemt over andere inrichting van het toezicht, zullen toezichttaken tot 2010/2011 bij het rijk blijven. Binnen dat kader wordt gezien welke opties zich lenen voor taakoverdracht. Overigens is vanaf 1 januari 2008 niet meer het IWI maar de IvHO de inspectie die het tweedelijns toezicht kinderopvang uitvoert.

10. Afvalverwerking en -verzameling

Uitkomst meting toezichtlasten

Toezicht wordt door de bedrijven als nuttig en zinvol ervaren, mits efficiënt en nuttig uitgevoerd. Er is relatief weinig overlap tussen de controles. De kwantitatieve toezichtlast wordt als acceptabel beoordeeld, behoudens incidentele ongunstige uitzonderingen. Branches vragen niet om minder toezicht, maar om beter toezicht (uniformer, selectiever, professioneler). De kwaliteit van het toezicht wordt als goed beoordeeld (cijfer 7,7). Maar met name de selectiviteit van toezicht (meer richten op de echte risico's en die bedrijven die slecht presteren) en de uniformiteit (ook effectiever gericht op slechte nalevers) moeten sterk verbeterd worden.

Ongeveer 42% van het toezicht wordt uitgeoefend door rijksinspecties; de provincie is de grootste toezichthouder.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Er waren al minder dan twee bezoeken per jaar.
- *Front office.* Vorming front office i.s.m. decentrale overheden (IPO, UvW) en 7 brancheorganisaties. Deze biedt tevens toezichtinformatie voor afvalbedrijven. Een frontoffice als centraal aanspreekpunt wordt niet als zinvol ervaren; bedrijven willen direct contact met de specialisten in de betreffende toezichtorganisaties.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Eerste versie van gezamenlijk jaarplan en risicoanalyse.
- *Samenwerking met andere overheden.* Pilot met gemeente Midden-Drenthe, provincie Drenthe, waterschap Reest en Wieden en rijksinspecties naar mogelijkheden gebruik interne controlesystemen groot afvalbedrijf als middel bij extern toezicht. Bij 3 grote afvalbedrijven met een toezichtlastproblematiek samen met lokale overheden analyseren van de problematiek en nemen van maatregelen om deze terug te dringen (loopt door in 2008). Pilot bij provincies Overijssel en Noord Brabant waarbij tijdens circa 500 reguliere milieucontroles ook EVOA aspecten worden meegenomen. Begonnen met nieuwe systematiek van hercontroles bij overtredingen met een laag risicogehalte waardoor minder toezichtlast en efficiënter toezicht (i.s.m. provincie Overijssel en Flevoland, loopt door in 2008).
- *Samenwerkingsverbanden* op regionaal niveau bij enkele grote afvalbedrijven met toezichtlastproblematiek, gericht op gebruik van interne kwaliteitssystemen bij extern toezicht.

Effecten tot nu toe

Op korte termijn zal vooral de branche tevreden zijn doordat ze kunnen meepraten en serieus worden genomen ten aanzien van een aantal problemen (o.a. gebrek aan uniformiteit en freeriders) waar al langer over geklaagd wordt. In de loop van 2008 worden tastbare resultaten verwacht op deze gebieden. De samenwerking van provincies en rijk op het gebied van opleidingen kan serieuze kostenbesparingen opleveren. Medewerking van vooral de provincies is van cruciaal belang voor goed merkbare resultaten.

Vervolg

- *Front office.* Front office start 1^e kwartaal 2008 met 12 provinciale accounts. In de loop van 2008 per provincie een provinciaal frontoffice en een meldpunt voor free riders.
- *Houding en werkwijze.* Verbetering deskundigheid en uniformiteit in optreden van inspecteurs door programma's die in de loop van 2008 geïmplementeerd worden in de front office.

- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gemeenschappelijk jaarplan (1^e kwartaal 2008). Risicoanalyse met de meest relevante rijksinspecties en met de betrokken decentrale overheden (1^e kwartaal 2008).
- *ICT.* Inventarisering van behoefte aan ICT-voorzieningen (1^e kwartaal 2008).
- *Taakoverdracht.* Zo mogelijk zal taakoverdracht plaatsvinden.

11. Chemische industrie

Uitkomst meting toezichtlasten

Toezicht wordt door de bedrijven als nuttig en zinvol ervaren, mits efficiënt en effectief uitgevoerd. Gemiddeld worden de inspecties beoordeeld met het cijfer 7. Er is geen probleem met de hoeveelheid toezicht, maar wel met vijf aspecten van de kwaliteit van het toezicht: focus (toezicht moet zich op hoofdzaken en op de grootste risico's richten, en aansluiten bij interne managementsystemen van de bedrijven), professionaliteit (deskundigheid, duidelijke communicatie over doel en resultaat van de inspectie en adequate terugkoppeling aan het bedrijf), informatievragen (geen dubbele of onnodig gedetailleerde vragen), gelijk speelveld (landelijke uniformiteit), overheid met één gezicht (eensluidend standpunt in geval van verschillende meningen van toezichthouders, een eenduidige klachten- en meldingenprocedure).

Ongeveer 11% van het toezicht op grote chemiebedrijven wordt uitgeoefend door rijksinspecties; het meeste toezicht komt vanuit de provincie.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Twee bezoeken per jaar is niet relevant voor het domein zoals het nu gedefinieerd is (grote bedrijven die basischemicaliën maken).
- *Front office.* Website informeert over de voortgang van front office en de diverse pilots.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* BRZO (veiligheid): reguliere gezamenlijke controles AI, Brandweer, provincie/gemeente.
- *Samenwerking met andere overheden.* Pilot in Rijnmondgebied met 9 centrale en decentrale overheden inzake gecoördineerd toezicht. Pilot bij Chemelot (DSM-SABIC, Sittard) met 8 centrale en decentrale overheden inzake gecoördineerd toezicht. Pilot met provincie Groningen, gemeente Delfzijl etc. bij Chemiepark Delfzijl over aansluiting bij managementsysteem van bedrijf en ontwikkeling gezamenlijk incidenten- en meldingensysteem. Pilot met provincie Zeeland bij chemiebedrijf Thermphos (aansluiten bij interne managementsysteem van bedrijf). Pilot met provincie Brabant bij chemiebedrijf Basell (overlap in toezicht).
- *Taakoverdracht.* Controletaken overgedragen tussen rijksinspecties gevaarlijke stoffen (regelgeving EU-REACH).

Effecten tot nu toe

De ambitieuze opzet zorgt voor een langere doorlooptijd waardoor effecten pas later merkbaar zullen worden. In 2008 zal meer duidelijkheid ontstaan met betrekking tot het werk van rijksinspecties en zal men ook een meer afgestemd optreden gaan ervaren.

Het accent ligt op het verbeteren van de kwaliteit van het toezicht. De kwantitatieve vermindering van het toezicht wordt vooral verkregen door het afstemmen van toezichtsactiviteiten, het gebruiken van interne controlesystemen van bedrijven en het belonen van goede bedrijven met minder toezicht. Medewerking van vooral de provincies is van cruciaal belang om tot goed merkbare resultaten te komen.

Vervolg

- Lastenmeting bij MKB-bedrijven (2008) zal duidelijk maken welke behoefte er is aan reductie van het aantal bezoeken, en via welk domein die het beste gerealiseerd kan worden.
- *Front office.* Front office in voorbereiding (1e kwartaal 2008), volledig ingericht eind 2008. Website zal tevens dienen als portaal naar de Gemeenschappelijke Inspectieruimte die voor ieder groot chemiebedrijf beschikbaar komt. Mogelijk worden taken gecombineerd met die van front office Afval en BRZO. Eén contactpersoon vanuit de overheid voor ieder groot chemiebedrijf, coördineren en afstemmen van diverse activiteiten t.b.v. eenduidigheid (2008).
- *Houding en werkwijze.* Eisen opstellen voor vakkennis, ervaring en werkwijze (2008). Cursustraject ter ontwikkeling van kennis en werkwijze van toezichthouders (2009).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gemeenschappelijk jaarplan (1^e kwartaal 2008). In voorbereiding zijn risicoanalyses op bedrijfsniveau uitgevoerd met alle betrokken

rijksinspecties en decentrale overheden (begin 2008 voor enkele grote chemiebedrijven; in 2009 voor alle). Afgestemd onderzoek n.a.v. een melding of incident, volgens een landelijk vastgestelde methodiek (2008)

- *ICT*. Gezamenlijk beheer van informatie, met behulp van ICT-instrumenten (begin 2008 voor enkele grote chemiebedrijven, in 2009 voor alle). Inventarisering van verdere behoefte aan ICT-voorzieningen (1^e kwartaal 2008).

DOMEINEN TOEGEVOEGD AAN DE OORSPRONKELIJKE OPDRACHT

12. Gezondheidszorg (care)

Uitkomst meting toezichtlasten

De toezichtlasten bij zorginstellingen blijken in euro's slechts een fractie (0,02%) van de beschikbare budgetten. De inspecties worden als nuttig ervaren en van goede kwaliteit. Wel is er behoefte aan verbeteringen van de communicatie/verslaglegging over inspecties en zouden de planningen duidelijker moeten worden.

Ongeveer 87% van het toezicht wordt uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken*. Het maximum van 2 inspecties per jaar is niet van toepassing (geen MKB).

Effecten tot nu toe

De activiteiten in dit domein zijn nog maar net op gang gekomen.

Vervolg

- *Front office*. Besluitvorming over gewenste vormgeving van frontoffice moet nog plaatsvinden.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties*. Het nut van een gezamenlijk jaarplan wordt nog onderzocht, evenals taakoverdracht van bepaalde controles. Analyse van risico's krijgt vorm via prestatie-indicatoren. Nog geen plannen voor een gezamenlijke risicoanalyse. Voor deze sector ligt momenteel de nadruk op concrete samenwerkingsprojecten, met name tussen IGZ en AI.
- *Samenwerking met andere overheden*. Pilots met gemeenten worden overwogen (voornamelijk samenwerking met brandweer).

13. Nucleaire industrie

Uitkomst meting toezichtlasten

De gemiddelde beoordeling van alle inspecties is 7,8. De belangrijkste ergenis was het verschil in individuele toezichthouders. De stapeling (meerdere kleine spelers) veroorzaakt last. Juist bij de KFD (Kernfysische Dienst) is grote spreiding van kwaliteit. De samenwerking op het terrein van de onderzoekslocatie Petten heeft niet tot reductie in toezichtlast geleid. De belangrijkste aanbevelingen zijn de verbetering van de professionaliteit van de individuele toezichthouder en zorg voor een goede uitwisseling van gegevens tussen inspectiediensten.

Het toezicht wordt voor 56% uitgevoerd door internationale inspecties (IAEA en Euratom), voor 37% door de KFD en voor 7% door andere toezichthouders.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken*. Het maximum aantal van twee inspecties per jaar is niet van toepassing (geen MKB en onwenselijk).
- *Front office*. Er is een front office gestart voor het deel van het domein dat in Petten is gelokaliseerd, met een lichte website. Bedrijven op andere locaties hebben geen behoefte aan een front office, wel aan uitwisseling van informatie met gemeenten en provincies.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties*. Inmiddels werkt het domein met gezamenlijke jaarplannen.

- *Samenwerking met andere overheden.* Er zijn contacten met alle betrokken gemeenten. Samenwerking bestaat met gemeente Almelo, Delft, Dodewaard, Petten, en provincie Noord-Holland.

Effecten tot nu toe

Effectiviteit en efficiency staat hier centraal, minder toezicht niet aan de orde, zeker gezien zware internationale component; liggen nog mogelijkheden voor overdracht waardoor coördinatiedrukke kan worden teruggebracht.

Vervolg

- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Op de onderzoekslocatie Petten wordt een risicoanalyse uitgevoerd (1^e kwartaal 2008) die alle (rijks en niet-rijks) inspecties omvat. Na hiermee ervaringen te hebben opgedaan wordt in een later stadium dit uitgebreid naar het hele domein.
- *ICT.* Inventarisering van behoefte aan ICT-voorzieningen (1^e kwartaal 2008).

14. Vervoer over water

Uitkomst meting toezichtlasten

De kwantitatieve last is niet groot en individuele inspecties scoren goed (7,7), maar het totale beeld toont toch kritiek op deskundigheid, houding en gedrag en proportionaliteit van maatregelen. Op sommige aspecten vindt men teveel inspectiediensten actief, men wil coördinerende toezichthouders per aspect.

Ongeveer 37% van het toezicht wordt uitgeoefend door rijksinspecties en 49% door de douane.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Er waren al minder dan twee bezoeken per jaar. Overigens vindt 80% van de inspecties plaats op lading (aan de wal, niet gericht op een bedrijf).
- *Samenwerking tussen inspecties.* In dit domein zijn de afgelopen jaren al diverse samenwerkingsverbanden opgestart, zoals m.b.t. binnenvaart (convenant informatie-uitwisseling IVW, KLPD, zeehavenpolitie, Douane). Ook samenwerking met provinciale milieudiensten, gemeenten havengebieden Rotterdam en Amsterdam. Een opgave binnen het domein zal dus ook zijn om een goede coördinatie met en tussen deze bestaande samenwerking te realiseren.
- *Taakoverdracht.* Douane vervult huisartsenrol voor VWA, IVW en VROM bij grensoverschrijdende lading. IVW heeft inspecties op schip overgenomen van VROM en AI (1^e lijnstoezicht).

Vervolg

- *Front office.* Front office voor de binnenvaart (1^e kwartaal 2008). Voor zeehavengebieden R'dam en A'dam komt i.o.m. bedrijfsleven een andere vorm van samenwerking
- *Branchewijzer* (wie doet wat, met welke bevoegdheden en wie heeft welke informatie op toezichtgebied in dit domein, incl. een overzicht van de bestaande samenwerkingsverbanden).
- *Samenwerking tussen inspecties.* Gezamenlijk jaarplan van voornaamste toezichthouders 1^e kwartaal 2008. In 2008 gezamenlijke risicoanalyse binnenvaart RWS-IVW-KLPD-Zeehavenpolitie-OM, per aspect: lading, veiligheid schip, schip milieu, port security. Convenant informatie-uitwisseling binnenvaart.

15. Railvervoer

Uitkomst meting toezichtlasten

In dit domein is een lichtere vorm van bevraging gehouden. Daaruit blijkt dat de administratieve toezichtlasten beperkt zijn, en dat er geen behoefte is aan één loket. Algemene punten waarop wel verbetering van het toezicht gewenst is: verbetering van de taakafbakening en het optreden van de AI, KLPD en IVW na een ongeval, en harmonisering van informatiestromen tussen bedrijven en de toezichthouders.

Het toezicht wordt voor het overgrote deel uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Een maximum van twee inspecties per jaar is niet van toepassing, aangezien dit domein geen MKB-bedrijven kent.
- *Front office.* In overleg met de branches is besloten om geen front office in te richten.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Een gemeenschappelijk jaarplan is hier niet nodig; een lichtere vorm van afstemming volstaat. Risicoanalyse wordt toegepast per inspectie. Overleg IVW-AI, overleg IVW-AI-OVV-KLPD over afbakening van taken bij onderzoek van ongevallen op het spoor.
- *Samenwerking met andere landelijke toezichthouders.* De rijksinspecties werken ook samen met het KLPD.

Vervolg

- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Uitbreiding naar gezamenlijke risicoanalyse en risicomanagement.
- *Taakoverdracht.* Overleg IVW-AI over overdracht van bevoegdheden.

16. Buisleidingen

Uitkomst meting toezichtlasten

Een meting in het domein buisleidingen nog geen zin heeft omdat de regelgeving op dat terrein pas in 2009 ingaat. Het toezicht wordt grotendeels uitgeoefend door rijksinspecties.

Maatregelen in voorbereiding

- *Aantal inspectiebezoeken.* Maximum van 2 inspecties per jaar n.v.t. (buisleidingexploitanten zijn grote bedrijven, zoals Gasunie, Shell, BP, DSM).
- Toezichtsarrangement buisleidingen (1e kwartaal 2008) volgens gecoördineerde aanpak en met systeemtoezicht
- *Front office.* Ontwikkeling en inrichting van een frontoffice (opent in 2009).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Onderzoek naar nut van gezamenlijk jaarplan (2008). Risicoanalyse door VI i.o.m. SodM (2008). *ICT.* Inventarisering van behoefte aan ICT-voorzieningen (1^e kwartaal 2008).

Vermindering van toezichtlast zal mede gebeuren door landelijke stroomlijning van vergunningprocedures. Hiervoor loopt een interdepartementale pilot Gasunie (gezamenlijk loket van betrokken overheden in Groningen tbv vergunningverlening en toezicht Gasunie).

Verwachte effecten

De toezichtlast voor het bedrijfsleven zal tot een minimum beperkt blijven, doordat het toezicht vanaf het begin gecoördineerd wordt ingericht en volgens de principes van modern toezicht (systeemtoezicht, selectiviteit, risicogericht).

17. Bouwnijverheid

Meting toezichtlasten

Het bedrijfsleven in de bouwnijverheid blijkt geen behoefte te hebben aan een meting van toezichtlasten. Wel heeft men behoefte aan verbetering van het toezicht, vooral om die effectiever te maken tegen illegale bouwwerkzaamheden (oneerlijke concurrentie) en om meer samenwerking te krijgen tussen rijk en gemeente.

Het meeste toezicht komt vanuit de gemeente.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Er waren al minder dan twee bezoeken per jaar vanuit het rijk.
- *Front office.* Er is een lichte vorm van front office ingericht met een website voor ondernemers. Tevens is er een meldpunt voor voorgenomen onderzoeken, zodat de rijksinspecties deze kunnen afstemmen.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gezamenlijk jaarplan is gerealiseerd. Er is in dit domein geen aanleiding voor een rijksbrede risiconalyse. Samenwerkingsconvenanten met VWA en IVW.

- *Samenwerking met andere overheden.* In Ede, Enschede, Rotterdam en Sluis lopen pilots t.b.v. selectiever toezicht door uitwisseling van informatie en signalen tussen gemeentelijke toezichthouders en de AI.
- *Taakoverdracht.* De VWA heeft de controles op het rookverbod overgedragen aan de AI.

Effecten tot nu toe

Betere informatie-uitwisseling zal vooral de effectiviteit van het toezicht ten goede komen.

18. Houtverwerkende industrie

In dit domein hebben ondernemers niet zozeer last van het toezicht, als wel van regelgeving.

Voor de rest lijkt de situatie sterk op die in de het toezichtdomein bouw. Daarom worden maatregelen om het toezicht te verbeteren gecombineerd voor beide domeinen (zie boven).

19. Overige industrie

Uitkomst meting toezichtlasten

In het subdomein Papier en karton is een lastenmeting gehouden, waarvan de uitkomsten gelijkenis vertonen met de meting in de metaalsector. Ook hier hebben ondernemers last van onvoldoende samenwerking tussen inspecties en van onvoldoende duidelijke informatie over wet- en regelgeving. Men heeft er ook behoefte aan dat inspecties verbeteringen aanbrengen in hun houding, professionaliteit en communicatie. Dit domein kent vijf subdomeinen Glas, keramiek en betonproducten; Papier en karton; Kunststof en rubber; Energie; en Kleding/leer en textiel.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Er waren al niet meer dan twee reguliere rijksinspecties per jaar.

Vervolg

- Lastenmetingen voor overige subdomeinen (2008).
- *Front office.* Front offices Glas, keramiek en betonproducten (1^e kwartaal 2008), Papier en karton (idem), Kunststof en rubber (3^e kwartaal 2008), Energie (idem), Kleding/leer en textiel (idem).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gemeenschappelijk jaarplan (2^e kwartaal 2008).

20. Sanctietoepassing

Uitkomst meting toezichtlasten

Rond februari 2008 zijn de resultaten van de meting bij de justitiële inrichtingen bekend. Het toezicht wordt grotendeels uitgeoefend door rijksinspecties.

Gerealiseerde maatregelen

- *Front office.* Er is een front office voor brandveiligheid.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Samenwerkingsconvenant tussen vier rijksinspecties. Gemeenschappelijke risicoanalyse wordt toegepast bij grote gezamenlijke onderzoeken.

Effecten tot nu toe

Vermindering van toezichtlast en grotere effectiviteit.

Vervolg

- *Aantal inspectiebezoeken.* Hoewel in dit domein niet de norm geldt van maximaal twee bezoeken per jaar, wordt hierop toch gekoerst (3^e kwartaal 2008).
- *Front office.* Verbreding front office (3^e kwartaal 2008).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gemeenschappelijk jaarplan (1^e kwartaal 2008). Overzicht activiteiten rijksinspecties 2008 gepland.

21. Levensmiddelenhandel

Een meting van de toezichtlasten is in voorbereiding. De uitkomsten zullen de basis vormen voor maatregelen in dit domein.

22. Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Uitkomst meting toezichtlasten

In dit domein is een lichtere vorm van bevraging gehouden. Daaruit blijkt dat het toezicht niet als last wordt ervaren. Het kabinet zet zich de komende periode in voor een verdere verbetering van de organisatie van de politie, brandweer, GHOR, rampenbestrijding en crisisbeheersing (veiligheidsregio's). Een van de speerpunten is dat de rampenbestrijding en crisisbeheersing in 2010 op orde moet zijn.

Het toezicht wordt grotendeels uitgeoefend door rijksinspecties. De samenwerking is vastgelegd in het Wetsvoorstel Veiligheidsregio's.

Gerealiseerde maatregelen

- *Aantal inspectiebezoeken.* Een maximum van 2 inspecties per jaar is hier niet van toepassing.
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Risicoanalyse per toezichthouder. Samenwerking tussen rijksinspecties: informatieuitwisseling, kennisdeling en signalering.

Effecten

De betrokken organisaties krijgen een eenduidig aanspreekpunt in de vorm van een front office, dat bovendien de samenwerking tussen toezichthouders organiseert door informatie-uitwisseling, kennisdeling, signalering, afstemming van onderzoeksactiviteiten en een gezamenlijke risicoanalyse.

Vervolg

- *Front office.* Start front office (1^e kwartaal 2008).
- *Samenwerking tussen rijksinspecties.* Gezamenlijke risicoanalyse (2^e kwartaal 2008). Gezamenlijk inspectieprogramma (4^e kwartaal 2008). Gezamenlijke rapportage over 'de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde in 2010' (1^e kwartaal 2010).

DOMEINEN MET AL LANGER LOPENDE SAMENWERKING

23. Delfstofwinning

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) houdt al jaren integraal toezicht op mijnbouwwerken, zowel op land als op zee. Andere departementen, waaronder VROM en de AI, hebben hiertoe formeel SodM aangewezen als toezichthouder voor een aantal specifieke terreinen. Het toezicht op de delfstofwinning heeft in het bijzonder betrekking op de aspecten veiligheid, gezondheid, milieu, bodemdaling, aardbevingen (ten gevolge van gaswinning) en de doelmatige winning van delfstoffen. Sinds 1 januari 2003 is de nieuwe mijnbouwwet van kracht (doelmatige winning, bodembewegingen, milieu offshore) én het van toepassing verklaren van bestaande andere wetgeving op mijnbouwwerken. Dit geldt voor de arbo- en arbeidstijdenwetgeving, de milieuwetgeving en de warenwetgeving.

SodM is aangewezen als integraal toezichthouder voor de mijnbouwsector voor al deze wettelijke regimes. SodM als front-office voor het domein 'delfstofwinning' geeft aan de samenwerking met andere inspecties vorm door het afsluiten van overeenkomsten of convenanten. Met de Arbeidsinspectie (AI), VROM-Inspectie (VI), Nederlandse Emissie Autoriteit (NEA), Inspectie V&W (IVW) en Agentschap Telecom (AT) zijn overeenkomsten getekend. Met de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) en de Nederlandse Mededingingsautoriteit (Nma) is ondertekening medio 2007 voorzien.

SodM geeft uitvoering aan deze samenwerkingsovereenkomsten op basis van taakoverdracht (voor de AI, VI en VWA), onderaanneming (IVW) en regie (AT en NMA).

In samenspraak met de industrie is een integrale risicoanalyse opgesteld. Mede op basis van deze risicoanalyse heeft SodM in 2006 het document 'Strategie en programma 2007-2011' opgesteld, dat

eind 2006 is goedgekeurd door de ministers van EZ, SZW en VROM. Hierin aandacht voor: missie, visie, kernwaarden, positionering, noodzakelijke strategische initiatieven en het programma. Medio 2007 voert SodM een stakeholdersonderzoek uit analoog aan die van 2004.

24. Integraal toezicht jeugd

Het intersectoraal rijkstoezicht op jeugdzaken door IGZ, IvhO, IJZ, IOOV en IWI is sterk gestroomlijnd. Opmerkelijk is daarbij de uitbreiding van de afzonderlijke sectorale, organisatiegebonden invalshoeken met één integrale blik waarbij het kind en zijn levensloop centraal staan. De veranderingen in dit domein zijn voortgekomen uit de behoefte om het toezicht effectiever en sluitend te maken met behulp van vroege signalering en doorzettingsmacht in de jeugdsector. Reductie van toezichtlast speelde hierbij geen wezenlijke rol.

De inspectieonderzoeken onderscheiden zich in drie vormen: objectgericht toezicht, thematisch toezicht en ketentoezicht. De laatste betreft de volledig integrale uitvoering van probleemgestuurd toezicht, zoals ontwikkeld in het project Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ).

In 2006 hebben de gezamenlijke jeugdinspecties een toezichtprogramma jeugd 2007-2011 opgesteld: 'Maximale kansen, minimale uitval'. Dit gezamenlijk toezichtprogramma wordt jaarlijks gespecificeerd binnen de jaarwerkplannen van de afzonderlijke jeugdinspecties; voor het eerst in 2007. Het meerjaren toezichtprogramma sluit aan bij de ambities die het Kabinet heeft op het terrein van Jeugd en Gezin. ITJ richt zich in het toezicht op de effectiviteit van de samenwerking van voorzieningen in de jeugdketen. Het optimaal functioneren en presteren van voorzieningen in de lokale jeugdketen is in het beleidsprogramma van J&G een belangrijk aandachtspunt.

Afkortingen

<i>Inspectie</i>		<i>Ministerie</i>
AI	Arbeidsinspectie	SZW
AID	Algemene Inspectiedienst	LNV
IGZ	Inspectie Gezondheidszorg	VWS
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid	BZK
Ist	Inspectie voor de Sanctietoepassing	JUS
IVW	Inspectie Verkeer en Waterstaat	VW
IWI	Inspectie Werk en Inkomen	SZW
KFD	Kernfysische Dienst	VROM
PD	Plantenziektenkundige Dienst	LNV
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen	EZ
VI	VROM-Inspectie	VROM
VWA	Voedsel- en warenautoriteit	LNV

Domeinen van interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht wordt omschreven als: 'het geheel van processen dat plaatsvindt in het kader van de rechtsbetrekkingen tussen het Rijk, de provincies, de gemeenten, de WGR-regio's en de waterschappen, dat gaat over de beoordeling van de taakbeoordeling (zowel specifieke taken als kwaliteit van bestuur) van de lagere overheden door de hoger overheden'.

Het kabinet heeft ten aanzien van deze vorm van toezicht de volgende doelstellingen geformuleerd:

- vermindering van toezichtlasten door stroomlijning vermindering en beëindiging van toezicht waar dat mogelijk is en grotere efficiency waar toezicht onvermijdbaar is;
- vergroting van de effectiviteit van toezicht waar toezicht noodzakelijk is, waarbij de nadruk ligt op het bereiken van het maatschappelijk effect.

Zodra het kabinet een besluit neemt over de voorstellen van de minister van BZK n.a.v. de adviezen van de Commissie Doorlichting Interbestuurlijk Toezicht ('Commissie Oosting') over de noodzaak van interbestuurlijk toezicht, zal dat besluit het bindend referentiekader vormen voor de nadere politieke bepaling van de specifieke noodzaak tot en de rol van interbestuurlijk toezicht.

25. Fysieke leefomgeving / Verbetering sociale veiligheid

Eerstverantwoordelijk lid Inspectieraad: Gerard Wolters; VROM-Inspectie.

De wijken hebben bijzondere aandacht van het Kabinet. Naast een programmaminister voor de wijken, zijn er ook middelen beschikbaar om aan een offensief te beginnen ten einde probleemwijken te transformeren naar prachtwijken. Aansluitend op het regeerakkoord waarin sociale veiligheid een van de pijlers is en de wens van de inspecties op een effectieve manier samen te werken, onderzoekt de Inspectieraad of een programma "integraal toezicht sociale veiligheid" een substantiële bijdrage kan leveren aan het bereiken van de beleidsdoelen die voor de wijkenproblematiek zijn geformuleerd. Indien zo'n integraal inspectieprogramma gericht op de wijken een bijdrage kan leveren zal het worden uitgevoerd.

26. Gemeentelijke uitvoering sociale zekerheidsregelingen

Eerstverantwoordelijk lid Inspectieraad: Kete Kervezee; Inspectie Werk en Inkomen.

De Inspectie Werk en Inkomen oefent een vorm van interbestuurlijk toezicht uit die zich kenmerkt door een met grote terughoudendheid toegepaste systeemaanpak. Bij wetten als de Wet Werk en Bijstand en de Wet Sociale Werkvoorziening beoordeelt de toezichthouder met name de landelijke werking van het systeem: werkt dat naar verwachting en worden voorziene prestaties door de uitvoering gehaald?

Focus hierbij zijn doeltreffendheid en de positie van de burger als klant van de bestuursorganen. Door op *landelijk* niveau op grond van risico's en indicaties van trends in de uitvoering tot uitspraken te komen kan de toezichthouder in principe afzien van toezicht op afzonderlijke bestuursorganen.

Daarmee wordt het vertrouwensbeginsel en de selectiviteit gediend.

Slechts bij robuuste indicaties op grond van bestaande informatie(bronnen) van majeure risico's voor de werking van het systeem kan de toezichthouder zich ook richten op afzonderlijke gemeenten in haar toezichtoordeel, er is dan sprake van mogelijk ernstige tekortkomingen in de uitvoering.

Thematisch richt het interbestuurlijk toezicht van de Inspectie Werk en Inkomen zich met name op meerdere actuele aspecten van participatie en activering alsmede handhaving. In de opzet en uitvoering van haar programma en het programmatisch werken wordt voorzien in systematische samenwerking en afstemming met (vertegenwoordigende organisaties van) gemeenten als VNG, Divosa, Cedris (WSW) en (landelijke) cliëntorganisaties. In de sfeer van 'toezichthoudende' organisaties stemt de inspectie haar werkzaamheden af met de Algemene Rekenkamer.